

Bryssel, 30. tammikuuta 2025
(OR. en)

5785/25

COMPET 50	ENER 18
MI 57	ENV 51
IND 27	ESPACE 6
CLIMA 21	FIN 119
COH 1	PHARM 11
DRS 5	POLCOM 11
ECOFIN 105	RECH 30
EDUC 21	SOC 43
EF 21	TELECOM 23
EMPL 32	TRANS 17

SAATE

Lähettiläjä: Euroopan komission pääsihteeri, allekirjoittajana johtaja Martine DEPREZ

Saapunut: 29. tammikuuta 2025

Vastaanottaja: Thérèse BLANCHET, Euroopan unionin neuvoston pääsihteeri

Kom:n asiak. nro: COM(2025) 30 final

Asia: KOMISSION TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE, EUROOPPA-NEUVOSTOLLE, NEUVOSTOLLE, EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE JA ALUEIDEN KOMITEALLE
EU:n kilpailukykykompassi

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena asiakirja COM(2025) 30 final.

Liite: COM(2025) 30 final

Bryssel 29.1.2025
COM(2025) 30 final

**KOMISSION TIEDONANTO
EUROOPAN PARLAMENTILLE, EUROOPPA-NEUVOSTOLLE, NEUVOSTOLLE,
EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE JA ALUEIDEN
KOMITEALLE**

EU:n kilpailukykykompassi

EU:n kilpailukykykompassi

Euroopalla on monia taloudellisia vahvuuksia, mutta sen täytyy nyt toimia, jotta se voi palauttaa kilpailukykinsä ja turvata vaurautensa. EU:lla on kaikki tarvittava ollakseen huomisen maailmantalouden kärjessä. Sillä on ylivoimaista osaamista ja ammattitaitoista työvoimaa, suuri yksityisen pääoman reservi, maanosanlaajuiset sisämarkkinat, vakaa ja ennakoitavissa oleva lainsäädäntöympäristö, oikeusvaltioperiaate ja ainutlaatuinen sosiaalinen markkinatalous. Viime vuosina on nähty, että Euroopan kyky vastata toinen toistaan seuranneisiin kriiseihin on erinomainen. Se on selviytynyt pandemiasta ja kriisistä, jonka Venäjä aiheutti energiakiristyksellään. Se on saavuttanut kouriintuntuvaa edistymistä sekä digitaalisessa että vihreässä siirtymässään ja ottanut käyttöön uusia toimenpiteitä ja rahoitusvälineitä elpymisen ylläpitämiseksi ja talouskasvun lisäämiseksi.

EU:n täytyy saada pikaisesti poistettua pitkäaikaiset esteet ja rakenteelliset heikkoudet, jotka sitä pidättelevät. Yli kahteen vuosikymmeneen Eurooppa ei ole pysynyt muiden suurten talouksien tahdissa, koska ero tuottavuuden kasvussa ei ole kaventunut. EU on jäänyt jälkeen Yhdysvalloista kehittyneissä teknologioissa, kun taas Kiina on kuronut EU:ta kiinni monilla aloilla, ja tietyillä uusilla kasvualoilla se on voittamassa kilpailun kärkipaikasta. Perimmäisenä syynä on innovoinnin puute. Euroopassa ei ole onnistuttu muuntamaan ideoita uusiksi markkinakelpoisiksi teknologioiksi eikä integroimaan näitä teknologioita teolliseen perustaan. Samaan aikaan kotimaiset pidäkkeet heikentävät eurooppalaisten yritysten kykyä iskeä takaisin. Yritykset ovat korkeiden energiahintojen ja raskaan sääntelytaakan puristuksissa. Myös toimintaedellytykset maailmalla ovat yhä epätasapuoilisemmat, kun muualla käytetään laajasti teollisuustukia. Eurooppa on myös yhä riippuvaisempi strategisista tuotantopanoksista ja erittäin keskittyneistä toimitusketjuista.

EU:n tulevaisuuden turvaaminen talousmahtina, investointikohteena ja tuotannon keskuksena edellyttää pikaisesti määrätietoista eurooppalaista reagointia.

Ei ole kyse pelkästään talouskasvusta vaan myös eurooppalaisen mallin tulevaisuudesta. Jos tuottavuus ei Euroopassa kasva, vaarana on jääminen hitaan kasvun tielle, jolloin työntekijöiden tulot pienenevät, huono-osaisten hyvinvointi heikkenee ja kaikilla on vähemmän mahdollisuuksia. Euroopalla on vastassaan maailma, jossa käydään taistelua vallasta, kilpaillaan teknologisesta herruudesta ja kamppaillaan luonnonvarojen hallinnasta. Tässä maailmassa Euroopan kilpailukyky ja se, mitä Eurooppa edustaa, ovat erottamattomia.

Vapautemme, turvallisuutemme ja itsenäisyytemme riippuvat enemmän kuin koskaan innovointi-, kilpailu- ja kasvukyvystämme. Ne ovat avaimet EU:n teknologisen muutoksen ja energiasiirtymän rahoittamiseen, ja niillä varmistetaan, että oma sosiaalinen mallimme pysyy kestäväenä. Lisäksi ne ovat Euroopalle voimavaroja, joilla se voi taata turvallisuutensa ja olla ulkoasioissa maailmanlaajuisesti merkittävä toimija. On olennaisen tärkeää luoda edellytykset, joissa yritykset voivat kukoistaa ja joissa kaikilla on yhtäläiset mahdollisuudet menestyä. Kilpailukyvyn ja tuottavuuden parantaminen ja ihmisten vaikutusmahdollisuuksien lisääminen kulkevat käsi kädessä. Puhdas talous on Euroopan kilpailukyvyn vahva veturi. EU:n täytyy varmistaa vaurautensa ja kilpailukykinsä kestäväällä tavalla ja säilyttää samalla ainutlaatuinen sosiaalinen markkinataloutensa, onnistua vihreässä ja digitaalisessa siirtymässä sekä turvata suvereniteettinsa, taloudellinen turvallisuutensa ja maailmanlaajuinen vaikutusvaltansa. Kuten Mario Draghi varoitti: jos Eurooppa hyväksyy talouden hallitun asteittaisen taantumisen, se tuomitsee itsensä ”hitaaseen kuolinkamppailuun”.

Helmikuussa 2024 eurooppalaisten yritysten ja ammattiliittojen edustajat hyväksyivät Antwerpenin julkilausuman, jossa kaivataan teollisen kehityksen ohjelmaa. **Letta raportissa** ⁽¹⁾ varoitettiin, että Euroopan täytyy hyödyntää sisämarkkinoidensa vipuvaikutusta paljon nykyistä enemmän tai se menettää merkitystään suurvaltakilpailun maailmassa. Teollisuuden merkityksen vähenemisriski ja talousvaikeudet olivat keskeisessä asemassa julkisessa keskustelussa, jota jäsenvaltioissa käytiin ennen Euroopan parlamentin vaaleja. EU-johtajat ovat hyväksyneet Eurooppa-neuvoston strategisen ohjelman pohjalta Budapestin julistuksen, jossa vaaditaan Euroopan kilpailukykyohjelmaa.

Draghin raportissa ⁽²⁾, joka on laadittu komission puheenjohtajan Ursula von der Leyenin pyynnöstä, esitetään terävä analyysi Euroopan tilanteesta. Raportissa varoitetaan, että Eurooppa ei voi enää luottaa moniin aiemmin kasvua tukeneisiin tekijöihin: vahvaan ulkoiseen kysyntään, jota tukee avoin maailmanlaajuinen kauppajärjestelmä, halpaan fossiilienergiaan, jota on runsaasti saatavilla, ja suhteellisen geopoliittisen vakauden aikana saatuun ”rauhanosinkoon”, jonka ansiosta EU-maiden hallitukset ovat pystyneet rahoittamaan prioriteettejaan. Euroopan kasvun moottorit sakkaavat juuri nyt, kun sillä on valtavia investointitarpeita talouden uudistamiseen, vihreän ja digitaalisen siirtymän rahoittamiseen ja turvallisuuden varmistamiseen. Draghin raportissa esitetään selkeä diagnoosi ja annetaan konkreettisia suosituksia, joilla Euroopan kehityspolku saadaan käännettyä. **On aika ryhtyä toimiin.**

Uudella komissiolla on puheenjohtajansa poliittisiin suuntaviivoihin perustuva kunnianhimoinen poliittinen toimeksianto olla kasvun ja investointien komissio. Kilpailukyky on tämän toimeksiannon keskiössä. **Tässä tiedonannossa esitetään kompassi, joka antaa komission työlle suuntaa seuraavien viiden vuoden aikana, ja luetellaan ensisijaiset toimet Euroopan talouden dynaamisuuden elvyttämiseksi.**

Innovaatiovetoiseen tuottavuuteen perustuva uusi kilpailukykymalli

Draghin raportti osoittaa, että innovoinnin täytyy olla Euroopan uudistamisen ytimessä ja samalla on poistettava muita kasvun pidäkkeitä. Euroopan teollisesta rakenteesta on tullut staattinen, ja sitä hallitsevat perinteiset alat, joilla käytetään tutkimukseen ja innovointiin vähemmän rahaa kuin teknologiavetoisilla aloilla Yhdysvalloissa ja joilla vain harvat start-up-yritykset ovat saavuttaneet uusilla läpimurtoteknologioilla kriittisen massan ⁽³⁾. Koska Euroopan väestö vähenee, ei voida luottaa siihen, että työvoimapanos vauhdittaa tulevaa kasvua. Tuottavuutta täytyy siksi parantaa siirtymällä kohti innovoinnin kärkeä ja panostamalla osaamiseen, ei suitsimalla palkkoja.

Samalla Euroopan täytyy torjua muita mahdollisia kilpailukykyä jarruttavia tekijöitä. Vähähiiliseen talouteen siirtymisen täytyy olla kilpailukykyä tukevaa ja teknologianeutraalia, ja puhtaampiin energialähteisiin siirtymisen täytyy pienentää energiakustannuksia ja hintojen heilahtelua. EU:n sääntelyn täytyy olla oikeasuhteista. EU:n täytyy myös taata teollinen läsnäolonsa keskeisillä teknologia-aloilla ja lieventää

(1) <https://www.consilium.europa.eu/media/ny3j24sm/much-more-than-a-market-report-by-enrico-letta.pdf>.

(2) https://commission.europa.eu/topics/strengthening-european-competitiveness/eu-competitiveness-looking-ahead_en.

(3) Euroopan komissio (2025), sisämarkkinoita ja kilpailukykyä koskeva vuosikertomus. Tämä selittää noin kaksi kolmasosaa asukaskohtaisen BKT:n erosta EU:n ja Yhdysvaltojen välillä.

riippuvuuksista johtuvia turvallisuuteen ja resilienssiin kohdistuvia riskejä – muuten geopoliittinen epävarmuus tulee varjostamaan yritysten näkymiä ja haittaamaan investointeja.

Kompassin tavoitteena on ruokkia Euroopan luontaisia vahvuuksia, hyödyntää sen voimavaroja ja poistaa kilpailukyvyn esteet EU:n ja jäsenvaltioiden tasolta.

Euroopan täytyy olla paikka, jossa tulevaisuuden teknologioita, palveluja ja puhtaita tuotteita keksitään, valmistetaan ja markkinoidaan, samalla kun pidämme kurssin kohti ilmastoneutraaliutta. Sen täytyy olla paikka, jossa on edelleen huipputason tieteellistä ja tutkimusinnovointia ja joka pystyy houkuttelemaan maailman parhaita osaajia ja pitämään heidät täällä, ja paikka, joka tarjoaa laadukkaita työpaikkoja kaikille. Euroopan täytyy olla paikka, jossa alueiden välinen lähentyminen suuntautuu ylöspäin, vahvistaa asemaamme maailmassa ja lisää yhtenäisyyttämme. Euroopan täytyy loistaa johtavana globaalina sijoituskohteena ja palkita riskinottoa ja yrittäjyyttä.

Kilpailukykykompassi

Kilpailukykykompassissa vahvistetaan kilpailukyky yhdeksi EU:n toiminnan pääperiaatteeksi.

Kompassilla on kaksi laajaa tavoitetta. Ensinnäkin sillä pyritään kartoittamaan ne politiikkamuutokset, joita tarvitaan, jotta Eurooppa pystyy kiihdyttämään tahtia. Joillakin osa-alueilla nykyinen politiikka on nostettava uudelle tasolle, toisilla taas muutosta tarvitaan uusiin realiteetteihin mukautumiseksi. Toinen tavoite on kehittää uusia yhteistyötapoja, jotta voidaan nopeuttaa päätöksentekoa ja parantaa sen laatua, yksinkertaistaa säännöstöämme ja poistaa hajanaisuutta. Eurooppa voi olla maanosanlaajuisten kilpailijoidensa vertainen vain, jos EU:n ja sen jäsenvaltioiden politiikan tavoitteet ovat keskenään samoja ja toisiaan vahvistavia. Koska monet keskeiset viputekijät verotuksesta työmarkkinoihin ja teollisuuspolitiikkaan ovat pitkälti tai osittain EU-maiden hallitusten käsissä, koordinoitua kansalliset uudistukset ja investoinnit ovat keskeinen osa tätä kokonaisstrategiaa.

Draghin raportissa määritetään **kolme välttämätöntä muutosta kilpailukyvyn parantamiseksi**. Tässä kompassissa esitetään tulokulma ja joukko lippulaivatoimenpiteitä, joiden avulla kukin näistä muutoksista voidaan tulevina vuosina toteuttaa:

- Innovaatiokuilun umpeen kuominen
- Vähähiilistämiseen ja kilpailukykyyn tähtäävä yhteinen etenemissuunnitelma
- Liiallisen riippuvuuden vähentäminen ja turvallisuuden lisääminen

Näitä pääkohtia täydennetään **horisontaalisilla edellytyksillä**, joita tarvitaan kaikilla aloilla kilpailukyvyn tukemiseksi:

- sääntely-ympäristön **yksinkertaistaminen**, taakan keventäminen sekä nopeuden ja joustavuuden edistäminen;
- **sisämarkkinoiden** tarjoamien mittakaavaetujen maksimaalinen hyödyntäminen poistamalla esteitä;

- **rahoitus** säästö- ja investointiunionin ja EU:n uudelleenkohdennetun talousarvion kautta;
- **osaamisen ja laadukkaiden työpaikkojen** edistäminen niin, että samalla varmistetaan sosiaalinen oikeudenmukaisuus;
- parempi **politiikan koordinointi** EU:n ja kansallisella tasolla.

Kunkin kohdan lopussa esitetään aikataulu ja ei-tyhjentävä luettelo suunnitelluista aloitteista.

1. Kolme välttämätöntä muutosta kilpailukyvyn vahvistamiseksi

1.1 Innovaatiokuilun umpeen kurominen

Euroopan osuus maailman patenteista on verrattavissa Yhdysvaltoihin ja Kiinaan. Kuitenkin vain kolmasosa EU:n yliopistojen rekisteröimistä patenteista ⁽⁴⁾ hyödynnetään kaupallisesti. Eurooppalaiset tutkijat ja yrittäjät ovat saaneet huomata, että tie keksinnöstä ja sen patentoinnista markkinoille on esteitä täynnä.

EU:n täytyy saada uudelleen käyntiin innovoinnista syntyvä positiivinen kierre. Draghin raportti osoittaa, että tuottavuuden kasvu syntyy kahdesta tekijästä: uusien, dynaamisten start-up-yritysten aikaansaamasta murroksellisesta innovoinnista, joka haastaa vakiintuneet toimijat; ja tehokkuushyödyistä näitä innovaatioita soveltavilla kypsillä perinteisillä teollisuudenaloilla. Jos nämä kaksi tekijää ovat heikkoja – kuten Euroopassa – talous jää jumiin aloille, joilla on vähemmän mahdollisuuksia radikaaliin innovointiin, ja yksityisen sektorin varojen käyttö T&K:hon pysähtyy ⁽⁵⁾. **Jos haluamme, että teollisuuden tulevaisuus on ”made in Europe”, EU:n täytyy saada innovoinnista syntyvä kierre voimistumaan.**

Markkinoiden hajanaisuus, riskipääoman pidäkkeet ja riittämätön innovoinnin tukeminen haittaavat tällä hetkellä yritysten perustamista ja laajentamista Euroopassa. Eurooppalaisten start-up-yritysten on vaikea laajentua sisämarkkinoilla, kun sääntelyesteitä ei ole saatu poistettua. Niillä on myös heikommat mahdollisuudet saada pääomasijoituksia ja muita riskipääoman muotoja kuin yhdysvaltalaisilla start-upeilla:

⁽⁴⁾ Euroopan komissio (2025), sisämarkkinoita ja kilpailukykyä koskeva vuosikertomus.

⁽⁵⁾ IMF, 2024, Regional Economic Outlook Note Europe: Europe's Declining Productivity Growth: Diagnoses and Remedies, 13. marraskuuta 2024.

maailmanlaajuisten pääomasijoitusrahastojen varoista vain 5 prosenttia on kerätty EU:ssa, kun Yhdysvalloissa kerätty osuus on 52 prosenttia ja Kiinassa 40 prosenttia ⁽⁶⁾. Nämä kaksi tekijää vahvistavat toisiaan: EU:n start-up-yritysten heikommat kasvunäkymät ja korkeammat konkurssikustannukset heikentävät niiden houkuttelevuutta sijoittajien silmissä. Tämän seurauksena monet hakevat rahoitusta Yhdysvalloista ja siirtyvät sinne hyötyäkseen suuremmista markkinoista ja laajemmasta asiakaskunnasta.

Uusien yritysten perustamisen ja laajenemisen esteitä tullaan käsittelemään EU:n start-up- ja scale-up-strategiassa. Ensimmäinen on tarkoitus parantaa yliopistojen ja yritysten välisiä suhteita ja luoda paremmat näkymät patenttien kaupallistamiselle. Strategialla poistetaan esteitä, jotka johtuvat riskipääoman puutteesta, sisämarkkinoiden hajanaisuudesta, osaajien ja ammattitaitoisten työntekijöiden rajallisesta saatavuudesta ja liikkuvuudesta sekä riittämättömästi kohdennetusta innovointituesta. **Eurooppalaisella innovaatio-säädöksellä** tullaan edistämään innovatiivisten yritysten mahdollisuuksia hyödyntää eurooppalaisia tutkimus- ja teknologiainfrastruktuureja, aineetonta omaisuutta, jota tuotetaan julkisrahoitteisen T&I:n avulla patentoinnin lisäämiseksi, sekä sääntelyn testiympäristöjä, joiden avulla innovoijat voivat kehittää ja testata uusia ideoita.

Ratkaiseva muutos olisi, että innovatiiviset yritykset – riippumatta siitä, missä ne sisämarkkinoilla investoivat ja toimivat – saisivat mahdollisuuden nauttia siitä, että on vain yksi yhdenmukaistettu EU:n laajuinen sääntökokonaisuus, sen sijaan, että erillisiä oikeusjärjestyksiä on 27. Komissio aikookin ehdottaa **28. oikeusjärjestystä**, jolla yksinkertaistetaan sovellettavia sääntöjä ja vähennetään konkurssikustannuksia. Mukana olisivat kaikki asiaankuuluvat yhtiö-, maksukyvyttömyys-, työ- ja vero-oikeuden näkökohdat.

Kun innovatiiviset yritykset kasvavat Euroopassa, EU tekee kaikkensa varmistaakseen, että ne saavat tarvittavan rahoituksen. Euroopassa ei ole pulaa pääomasta, mutta sitä on saatavilla pääasiassa pankkirahoituksen muodossa eikä oman pääoman tai muuntotyypin riskipääoman muodossa. Jotta start-up- ja scale-up-yrityksille voitaisiin luoda sopivampi rahoitusympäristö, säästö- ja investointiunionin puitteissa tehtävissä aloitteissa esitetään toimenpiteitä eurooppalaisen riskipääoman lisäämiseksi (ks. kohta 2.3).

Lisäksi komissio tekee yhteistyötä EIP-ryhmän ja yksityisten sijoittajien kanssa ottaakseen käyttöön TechEU-investointiohjelman, jolla autetaan kuromaan umpeen rahoitusvajetta. Tarkoituksena on tukea murroksellista innovointia, vahvistaa Euroopan teollista kapasiteettia ja laajentaa yrityksiä, jotka investoivat innovatiivisiin teknologioihin, kuten tekoälyyn, puhtaaseen teknologiaan, kriittisiin raaka-aineisiin, energian varastointiin, kvanttilaskentaan, puolijohteisiin, biotieteisiin ja neuroteknologiaan.

Maatalous- ja elintarvikejärjestelmien tulevaisuutta koskevan vision kehittyessä myös maatalousyrittäjyyttä olisi tuettava innovatiivisten ja kestävämpien maatalouskäytäntöjen edistämisenä.

EU aikoo tukea myös innovaatiojatkumoa ja painottaa tässä uudella tavalla T&K-menojen lisäämistä ja sen koordinoitua vaikutuksiltaan merkittävien hankkeiden kohdalla. Innovointia edistävän kokonaisuuden parantamiseksi komissio aikoo esittää **eurooppalaista tutkimusalueen koskevan säädöksen**, jolla vahvistetaan T&K-investointeja ja nostetaan ne 3 prosentin BKT-tavoitteeseen, keskitetään tutkimustukea enemmän strategiaan painopisteisiin, vahvistetaan EU:n ja jäsenvaltioiden

⁽⁶⁾ EIP, ”The scale-up gap: Financial markets constraints holding back innovative firms in the European Union”, 2024.

rahoitusprioriteettien yhteensovittamista ja edistetään tiedon ja osaamisen liikkumista kaikkialla Euroopassa. Kuten Draghin raportissa ehdotetaan, Euroopan innovaationeuvoston aloittamaa työtä, jolla tuetaan suuririskisten yritysten toiminnan laajentamista, olisi jatkettava riskinottoa lisäten DARPA-mallin osatekijöiden pohjalta ⁽⁷⁾.

Huomisen taloutta tukeva teknologinen huippuosaaminen

Kun yritysten laajentumisen esteitä puretaan, Euroopan on varmistettava, edistynyt teknologia voi kukoistaa. Voidakseen lisätä teknologista suvereniteettia ja parantaa kilpailukykyä Euroopan on oltava innovoinnin eturintamassa sellaisilla teknologia-aloilla, joilla on tulevaisuuden taloudessa merkitystä, kuten tekoäly, puolijohde- ja kvanttitekniologia, kehittyneet materiaalit, biotekniologia, puhtaan energian teknologia, robotiikka, avaruustekniologia, verkottunut ja autonominen liikkuminen jne.

Eurooppa on ollut edelläkävijä vakaan ja turvallisen säännösten luomisessa yrityksille, jotka kehittävät ja tarjoavat käyttöön digitaalitekniologiaa sisämarkkinoilla. Esimerkkeinä voidaan mainita datasäädos ja datanhallintasäädos, kyberresilienssisäädos ja tekoälysäädos sekä alakohtaiset aloitteet, kuten nettonollateollisuussäädos ja uusi eurooppalainen terveysdata-avaruus. Eurooppalaiset standardit ovat vaikuttaneet maailmanlaajuisen sääntelykehityksen kehittymiseen. Nyt täytyy keskittyä luomaan mahdollisuuksia teknologiaosaamisellemme ja ruokkimaan maailmanluokan teollista kehitystä EU:ssa, jotta teknologian tuottavuusedut voidaan hyödyntää.

Eurooppa tarvitsee laskenta-, pilvi- ja datainfrastruktuureja, joita johtoasema tekoälyssä edellyttää. Tekoälyn maanosa -strategiaan kuuluvalla **tekoälytehdasaloitteella** pyritään hyödyntämään Euroopan tason kasautumis- ja verkostovaikutuksia. Aloitteella perustetaan Euroopan nykyisen maailmanluokan EuroHPC-supertietokoneverkoston pohjalta ”tekoälytehtaita” Euroopan laskentatehon lisäämiseksi ja annetaan start-up-yrityksille, tutkijoille ja teollisuudelle mahdollisuus kouluttaa, kehittää ja parantaa tekoälymallejaan. Samaan aikaan komissio käynnistää **pilvipalveluja ja tekoälyä edistävän EU:n säädöksen** avulla julkisia ja yksityisiä aloitteita, joilla perustetaan uusia tekoälyn gigatehtaita. Ne erikoistuvat erittäin laajojen tekoälymallien kouluttamiseen, mikä mahdollistaa keskeisten tekoälyekosysteemien luomisen kaikkialla EU:ssa. Säädöksessä asetetaan myös vähimmäisvaatimukset Euroopassa tarjottaville pilvipalveluille. Näin täydennetään tukea sirujen suunnittelulle ja valmistukselle Euroopassa muun muassa huipputason tekoälysiruihin liittyvillä lisätoimilla. Koska laajan ja laadukkaan datan saatavuus on olennainen osa tekoälyn kehittämistä, komissio aikoo ehdottaa **dataunionistrategiaa**, jolla parannetaan ja helpotetaan turvallista yksityisen ja julkisen datan jakamista, yksinkertaistetaan sääntelyjärjestelmää ja sen soveltamista ja nopeutetaan uusien järjestelmien ja sovellusten kehittämistä.

Euroopan täytyy ylläpitää johtoasemaa myös **kvanttitekniologiassa**, joka voi mullistaa tämän päivän turvallisuus- ja puolustusviestinnän perustana olevat digitaaliset salaustietojärjestelmät, lääketieteellisen kuvantamisen ja lääkkeiden kehittämisen sekä yritysten liiketoimet. Voimassa olevan sirusäädöksen pohjalta laaditaan **kvanttistrategia** ja **kvanttisäädos**, joilla vähennetään sääntelyn hajanaisuutta, sovitetaan yhteen EU:n ja

⁽⁷⁾ Draghin raportti ”The future of European competitiveness – In-depth analysis and recommendations”, s. 248.

jäsenvaltioiden ohjelmia ja tuetaan investointeja yleiseurooppalaiseen kvanttilaskenta-, kvanttiviestintä- ja kvanttitunnistusrakenteeseen.

Investointeja uusiin kasvun vetureihin

Biotieteillä edistetään innovointia bioteknologian alalla. Mahdollisuudet parantaa kilpailukykyä biotieteiden avulla ovat suuret eri aloilla lääketieteestä maatalouteen, energiaan, elintarvikkeisiin ja rehuihin. **EU:n biotalousstrategialla** on tarkoitus asemoida EU nopeasti kasvaville biotalouden markkinoille, joilla on merkittävää kasvupotentiaalia biopohjaisissa materiaaleissa, biovalmistuksessa, biokemikaaleissa ja maatalouden bioteknologiassa. Biotalousstrategialla pyritään myös vähentämään riippuvuuttamme fossiilisista polttoaineista ja parantamaan maaseutualueiden talousnäkyviä. Uusi **eurooppalainen bioteknologiasäädös** tulee olemaan tulevaisuuden suuntautuva kehys, jolla edistetään innovointia esimerkiksi terveydenhuollon menetelmien arvioinnissa ja kliinisissä kokeissa ja yleisemmin niiden mahdollisuuksien hyödyntämistä, joita bioteknologia taloudelle tarjoaa.

Innovatiivisten kehittyneiden materiaalien kysyntä kasvaa eksponentiaalisesti tulevina vuosina, mikä houkuttelee investointeja ja muovaa maailmanlaajuisia toimitusketjuja. Komissio aikoo esittää **kehittyneitä materiaaleja koskevan säädöksen**, jolla luodaan reunaehdot koko elinkaaren tukemiselle tutkimuksesta ja innovoinnista start-up-yritysten perustamiseen, materiaalien valmistukseen ja käyttöönottoon.

Samoin **avaruusala** on korkean teknologian ala, jonka odotetaan kasvavan yhdeksänkertaiseksi vuoteen 2030 mennessä. Euroopan avaruusalan kilpailukyky täytyy säilyttää parantamalla julkisten menojen koordinoitua, tukemalla eurooppalaisten innovatiivisten start-up- ja scale-up-yritysten investointeja ja vahvistamalla avaruusalan toimitusketjun häiriönsietokykyä. **Avaruussäädöstä** koskevalla ehdotuksella pyritään turvaamaan ja parantamaan avaruustoiminnan sisämarkkinoiden toimivuutta. Siihen tullaan sisällyttämään toimenpidekokonaisuus, jolla yhdenmukaistetaan avaruustoiminnan turvallisuutta, häiriönsietokykyä ja kestävyyttä koskevia vaatimuksia unionin tasolla ja poistetaan kansallisesta lainsäädännöstä johtuvaa hajanaisuutta.

Myös kilpailupolitiikka on tärkeä viputekijä Euroopan kilpailukyvyn vahvistamisessa. Kilpailusääntöjen noudattamisen ja yrityskeskittymien tiukka ja tuloksellinen valvonta selkeitä ja ennakoitavia sääntöjä noudattaen suojaa reilua kilpailua ja kannustaa yrityksiä innovoimaan ja tehostamaan toimintaansa. Samaan aikaan, kun syväteknologian ja läpimurtoinnovaatioiden kehittämisessä käydään maailmanlaajuisia kilpailua, kilpailupolitiikan täytyy pysyä kehittyvien markkinoiden ja teknologisten innovaatioiden tahdissa. Tarvitaan uutta tulokulmaa, jossa otetaan paremmin huomioon yhteiset tavoitteet ja annetaan yrityksille mahdollisuus laajentua globaaleilla markkinoilla – kuitenkin niin, että toimintaedellytykset sisämarkkinoilla ovat aina tasapuoliset.

Tämä olisi otettava huomioon **tarkistetuissa yrityskeskittymien arvioinnin suuntaviivoissa**, jotta innovoinnille, resilienssille ja kilpailun investointi-intensiivisyydelle tietyillä strategisilla aloilla annetaan riittävästi painoarvoa ottaen huomioon Euroopan talouden akuutit tarpeet. Yleisesti ottaen uusi tulokulma EU:n kilpailupolitiikkaan edellyttää paitsi noudattamisen valvonnan yksinkertaistamista ja nopeuttamista myös sen vahvistamista ja parempaa kohdentamista. Tarkoituksena on varmistaa, että tulokulma on johdonmukainen ja voidaan edistää EU:n yleisiä tavoitteita, joita ovat erityisesti innovaatiokuilun umpeen kurominen, tehokkaan mittakaavan saavuttaminen tarpeen vaatiessa ja EU:n teollisuuden vähähiilistämisen tukeminen.

Komissio aikoo muun muassa tarkastella teknologiansiirtosäännöstöä⁽⁸⁾ varmistaakseen, että yrityksillä on selkeät, yksinkertaiset ja ajanmukaiset säännöt kilpailua edistävälle teknologian lisenssisopimuksille, mikä helpottaa teknologian leviämistä, kannustaa alkuvaiheen T&K-toimintaan ja edistää innovointia. Digimarkkinasäädöksen noudattamisen valvonta tulee avaamaan suljettuja ekosysteemejä ja antamaan innovatiivisille yrityksille mahdollisuuden tarjota asiakkaille uusia digitaalisia palveluja. Lisäksi komissio aikoo edistää Euroopan yhteistä etua koskevien tärkeiden hankkeiden (IPCEI) laajempaa käyttöä hyödyntäen tässä kilpailukyvyn koordinoituvaa välinettä (ks. kohta 2.5).

Innovaatioiden ulottaminen koko talouteen

Digitalisaatio ja kehittyneiden teknologioiden levittäminen kaikkialle Euroopan talouteen ovat toinen välttämätön tekijä Euroopan tuottavuuden kasvun vauhdittamisessa. Seuraavien kymmenen vuoden aikana maailmantalouden lisäarvosta 70 prosenttia syntyy digitalisaation mahdollistamana⁽⁹⁾.

Tekoälyn hyödyntäminen strategisilla aloilla, joilla Eurooppa on perinteisesti ollut vahva, on ratkaisevan tärkeää niiden kilpailuedun säilyttämiseksi. Tällä hetkellä vain pieni osa EU:n yrityksistä käyttää digitaalitekniologiaa – esimerkiksi tekoälyä käyttää vain 13 prosenttia⁽¹⁰⁾ yrityksistä. **Tekoälyn soveltamisstrategialla** pyritään edistämään tekoälyn uusia teollisia käyttötarkoituksia esimerkiksi valmistusteollisuudessa, autoteollisuudessa, energia-alalla, robotiikassa, lääketeollisuudessa, ilmailualalla ja rahoituspalveluissa sekä parantamaan julkisia palveluja esimerkiksi terveydenhuollossa ja oikeudenkäytössä.

Julkisten palvelujen digitalisointi ja tekoälyn hyödyntäminen julkisella sektorilla parantavat kilpailukykyä. Näiden tekoälyn vertikaalisten käyttötarkoitusten ja tekoälyn tiedekäytön parempi EU:n laajuinen koordinointi ja tukeminen voitaisiin varmistaa perustamalla ”tekoäly-CERN”. Tähän suuntaan edeten **Euroopan tutkimusneuvoston** ja **Euroopan innovaationeuvoston** on toimittava oman toimivaltansa puitteissa samojen strategisten etujen mukaisesti ja tehtävä tiiviimpää yhteistyötä tulosten saavuttamiseksi.

Myös johtavien tuotantoyritysten täytyy lisätä T&K-intensiteettiään ja samalla nopeuttaa innovaatioiden leviämistä. Strategiset kumppanuudet start-up-yritysten kanssa voisivat edistää uusien tuotteiden ja järjestelmien kehittämistä. Tulevalla EU:n tutkimusrahoituksella tuetaan teollisuuden kilpailukykyä kohdennetusti. Siirtymistä soveltavasta tutkimuksesta laajentumisvaiheeseen tuetaan strategisemmalla ja vähemmän byrokraattisella tavalla.

Innovaatiokuilun umpeen kurominen edellyttää investointeja huipputason digitaaliseen infrastruktuuriin, kuten nykyaikaisiin kuituverkkoihin, langattomiin ja satelliittiratkaisuihin, 6G-teknologiaan ja pilvipalveluvalmiuksiin. Eurooppa on kuitenkin kaukana omista infrastruktuuriyhteyksiä koskevista digitaalisen vuosikymmenen tavoitteistaan, jotka on määrä saavuttaa vuoteen 2030 mennessä. **Digiverkkosäädöksessä** on tarkoitus ehdottaa ratkaisuja, joilla parannetaan markkinakannustimia tulevaisuuden

⁽⁸⁾ Teknologiansiirtoa koskeva ryhmäpoikkeusasetus ja teknologiansiirtoa koskevat suuntaviivat.

⁽⁹⁾ Maailman talousfoorumi, ”For inclusive growth, leaders must embrace a global and open economic future”, tammikuu 2025.

⁽¹⁰⁾ Eurostat, EU:n tutkimus tieto- ja viestintätekniikan käytöstä ja sähköisestä kaupankäynnistä yrityksissä (tammikuu 2025). Vaikka vuotuinen kasvu onkin merkittävää, potentiaalia tekoälyn paljon laajempaan käyttöön ei ole hyödynnetty riittävästi.

digiverkkojen rakentamiseksi. Sillä pyritään myös pienentämään räsitusia ja säännösten noudattamisesta aiheutuvia kustannuksia sekä parantamaan loppukäyttäjien digitaalisia yhteyksiä luomalla yhdennetyt verkkoyhteyksien sisämarkkinat ja koordinoitumpi EU:n taajuuspolitiikka.

Lippulaivatoimet pilarissa 1

- Start-up- ja scale-up-strategia [Q2 2025]
- 28. oikeusjärjestys [Q4 2025 – Q1 2026]
- Eurooppalainen innovaationsäädös [Q4 2025 – Q1 2026]
- Eurooppalaista tutkimusaluetta koskeva säädös [2026]
- Tekoälytehdasaloite [Q1 2025], tekoälyn soveltamisstrategia, tekoäly tieteessä -strategia ja dataunionistrategia [Q3 2025]
- EU:n pilvipalveluja ja tekoälyn kehittämistä koskeva säädös [Q4 2025 – Q1 2026]
- EU:n kvanttistrategia [Q2 2025] ja kvanttisäädös [Q4 2025]
- Eurooppalainen bioteknologiasäädös ja biotalousstrategia [2025–2026]
- Biotiedestrategia [Q2 2025]
- Kehittyneitä materiaaleja koskeva säädös [2026]
- Avaruussäädös [Q2 2025]
- Yrityskeskittymien valvontaa koskevien horisontaalisten suuntaviivojen uudelleentarkastelu
- Digiverkkosäädös [Q4 2025]

1.2 Vähähiilistämiseen ja kilpailukykyyn tähtäävä yhteinen etenemissuunnitelma

EU:lla on kunnianhimoinen ohjelma vähähiiliseen talouteen siirtymiseksi vuoteen 2050 mennessä. EU jatkaa etenemistään kohti tätä tavoitetta sekä vuoden 2040 välitavoitetta, joka on 90 prosentin päästövähennys ⁽¹¹⁾. Ohjelmalla voidaan luoda varmuutta ja ennustettavuutta yrityksille ja sijoittajille ja siten parantaa kilpailukykyä, kunhan tavoitteita tuetaan vastaavilla toimenpiteillä. Lisäksi, kuten Draghin raportista käy ilmi, vähähiilistäminen tukee merkittävästi kasvua, kun se integroidaan hyvin teollisuus-, kilpailu-, talous- ja kauppapolitiikkaan. Tämän perusteella laaditaan **puhtaan teollisen kehityksen ohjelma**, jonka tavoitteena on houkutella EU:hun valmistusteollisuutta, myös energiaintensiivisille teollisuudenaloille, ja edistää puhdasta teknologiaa ja uusia

⁽¹¹⁾ Ks. Euroopan valinta: Poliittiset suuntaviivat seuraavalle Euroopan komissiolle 2024–2029.

kiertotalouteen perustuvia liiketoimintamalleja, joiden avulla EU voi saavuttaa sovitut vähähiilistämistä koskevat tavoitteet.

Kohtuuhintainen energia

Eurooppalaiset yritykset ja kotitaloudet kärsivät korkeista ja epävakaista energiahinnoista. EU:n on tehtävä asialle jotain. Energia on EU:ssa paljon kalliimpaa kuin kilpailevilla alueilla, ja hinnoissa on huomattavaa vaihtelua EU:n sisällä. Jotkin energian hintoja nostavat tekijät ovat EU:ssa rakenteellisia. Lähes kaksi kolmasosaa EU:n energiasta on peräisin fossiilisten polttoaineiden tuonnista. Venäjä on hyödyntänyt tätä riippuvuutta Ukrainaa vastaan käymänsä hyökkäyssodan aikana, mikä on keskeinen syy viimeaikaisiin hintapiikkeihin. Riippuvuutta tuontienergiasta voidaan vähentää vain vähitellen, kun Euroopassa hiilettömästi tuotetun energian osuus kasvaa. EU:n täytyy siis nopeuttaa siirtymistä puhtaaseen energiaan ja edistää sähköistämistä. Joitakin energian hintoja nostavista tekijöistä voidaan kuitenkin lieventää **lyhyellä aikavälillä**, sillä niiden taustalla ovat verkkotariffien ja verotuksen tehottomuus sekä energiamarkkinoiden puutteellinen yhdentyminen.

Näihin haasteisiin tarjotaan ratkaisuja **kohtuuhintaista energiaa koskevassa toimintasuunnitelmassa**. Siinä esitetään joukko toimenpiteitä, joilla varmistetaan, että edullista energiaa on laajasti kotitalouksien ja yritysten saatavilla. Toimintasuunnitelman avulla voidaan alentaa energiakustannuksia markkinoiden tiiviimpää yhdentymistä hyödyntämällä, helpottaa pitkäaikaisten sähkönhankintasopimusten tekemistä laajentamalla takuiden ja riskinvähentämistoimenpiteiden käyttöä, luoda teollisuusasiakkaille kannustimia tarjota kysyntäjoustoa ja kannustaa energiajärjestelmään liittyvien kustannusten oikeudenmukaisempaan jakamiseen kohdentamalla tariffit nykyistä paremmin.

Olellainen osa toimintasuunnitelmaa on investoiminen Euroopan verkkoihin. Tarkoituksena on tukea siirtymistä ilmastoneutraaliin energiajärjestelmään, vähentää sitä riskiä, että uusiutuvan energian saannissa on pullonkauloja ja saada käyttöön EU:n energian sisämarkkinoiden edut. EU:ssa tarvitaan lisää investointeja energian siirtoverkon ja jakeluinfrastruktuurin uudistamiseen ja laajentamiseen sekä sähköön, vedyn ja hiilidioksidin siirtoverkkoihin ja varastointijärjestelmiin.

Puhtaan tuotannon liiketaloudellinen kannattavuus

Siirtyminen kohti puhdasta tuotantoa ja kiertotaloutta edellyttää, että EU kehittää edelläkävijämarkkinoita ja toimintaperiaatteita, joilla palkitaan varhaiset toimijat. Tätä prosessia voidaan parhaiten tukea hyödyntämällä EU:n sisämarkkinoiden voimaa. Tässä voidaan käyttää uusia toimenpiteitä, joilla edistetään vähähiilisten tuotteiden kysyntää. Esimerkkeinä voidaan mainita vertailuanalyysit/merkinnät, vaatimukset ja suosiminen julkisissa hankinnoissa tai taloudelliset kannustimet hinnanerosopimusten muodossa. Koordinoivassa roolissaan EU:n ja jäsenvaltioiden välillä komissio edistää kysynnän yhdistämistä ja sovittaa yhteen jäsenvaltioiden toimia muun muassa laajentamalla ja helpottamalla ns. huutokauppalvelujen ⁽¹²⁾ käyttöä.

Puhtaiden teknologioiden tuottajat tarvitsevat kysyntää lisäävien kannustimien lisäksi apua voidakseen nousta innovaatioidensa myötä valmistusteollisuuden

⁽¹²⁾ Huutokauppalvelua on kehitetty EU:n vetypankin innovaatorahaston yhteydessä. Sen avulla jäsenvaltiot voivat tukea tietynlaisia hankkeita, joiden EU-rahoitus on ollut riittämätöntä.

johtoasemaan. Erityisesti energiantensiivisten yritysten tukeminen puhtaaseen teknologiaan siirtymisessä edellyttää joustavaa ja kannustavaa valtiontukisäännöstöä. **Puhtaan teollisen kehityksen ohjelmassa** komissio esittää, miten investointeja vähähiilistämiseen voidaan kannustaa lisäämään hyvin kohdennetulla ja yksinkertaisemmin järjestetyllä tuella ja samalla välttää markkinoiden vääristyminen. Samassa hengessä komissio kehottaa jäsenvaltioita varmistamaan, että niiden verojärjestelmät, joilla kannustetaan yksityisiin investointeihin, kuten poistosäännöt ja verohyvitykset, tukevat puhdasta tuotantoa.

Siirtymävaiheessa haavoittuvimpia ovat energiantensiiviset alat, kuten teräs-, metalli- ja kemianteollisuus. Nämä alat ovat Euroopan valmistusteollisuuden selkäranka, sillä ne tuottavat tiettyjä koko arvoketjulle keskeisiä tuotantopanoksia. Puhtaan teollisen kehityksen ohjelman julkaisemisen jälkeen joillekin näistä aloista tullaan esittämään räätälöityjä toimintasuunnitelmia, jotka koskevat niiden siirtymistä puhtaaseen tuotantoon. Toimintasuunnitelmat laaditaan sidosryhmien kanssa käytävän tiiviin vuoropuhelun pohjalta. Esimerkiksi keväällä 2025 julkaistavassa **teräs- ja metallialan toimintasuunnitelmassa** ehdotetaan konkreettisia toimenpiteitä, jotka koskevat investointitarpeisiin vastaamista, ensiö- ja uusiomateriaalien saatavuuden parantamista ja kaupan suoja-toimien käyttämistä, ja joissa määritellään pitkän aikavälin ratkaisu nykyisten suoja-toimenpiteiden korvaamiseksi. Nämä toimenpiteet ovat tarpeen markkinatalouden vastaisten käytäntöjen kyseisillä teollisuudenaloilla aiheuttaman maailmanlaajuisen ylikapasiteetin vuoksi. Vuoden 2025 lopulla julkaistava **kemianteollisuuspaketti** tukee keskeisellä tavalla teollisuuden kilpailukykyä sekä ihmisten terveyden ja ympäristön suojelua. Siinä käsitellään myös kriittisten kemikaalien tarjontaa.

Liikenne ja teknologianeutraalius ovat keskeisessä asemassa kilpailukyvyn kannalta. Komissio on käynnistänyt autoteollisuuden kanssa strategisen vuoropuhelun, jotta voidaan vastata pikaisesti alan nykyisiin haasteisiin ja laatia konkreettisia strategioita ja ratkaisuja, joilla turvataan tälle keskeiselle alalle vakaa tulevaisuus Euroopassa. Vuoropuhelun aiheita ovat innovoinnin haasteet ja tulevaisuuden teknologiaherruus, puhdas siirtymä ja vähähiilistäminen, maailmanlaajuisesti kilpailukykyisten tuotantopanosten saatavuus ja toimitusvarmuus, työllisyys ja osaaminen, maailmanlaajuinen reilu kauppa ja kilpailu, sääntelyn yksinkertaistaminen ja täytäntöönpano ja kysynnän lisääminen investoimalla latausinfrastruktuuriin ja kannustamalla sähköajoneuvojen käyttöön. Hiilidioksidinormit tarjoavat pitkän aikavälin varmuutta tarvittavien investointien kanavoimiseksi. Vuoropuhelussa etsitään välittömiä ratkaisuja liikennealan investointikyvyn turvaamiseen. Tätä varten tarkastellaan joustomahdollisuuksia, joilla voidaan varmistaa, että ala pysyy kilpailukykyisenä alentamatta vuoden 2025 tavoitteiden yleistä tavoitetasoa. Vuoteen 2035 asetetun autojen ilmastoneutraaliustavoitteen saavuttaminen edellyttää teknologianeutraalia lähestymistapaa, jossa sähköpolttoaineilla on oma roolinsa. Tämä otetaan huomioon lainsäädännön suunnitellussa uudelleentarkastelussa tekemällä lainsäädäntöön kohdennettuja muutoksia. Vuoropuhelua hyödynnetään EU:n **autoteollisuuden toimintasuunnitelmassa**, johon sisältyy kunnianhimoisia kysyntä- ja tarjontapuolen aloitteita, kuten ehdotus työsuhteajoneuvokannan viherryttämisestä.

Samaan aikaan komissio esittää **kestävän liikenteen investointisuunnitelman**. Siihen sisältyvillä uusilla toimenpiteillä vähennetään niiden investointien riskejä, joita latausinfrastruktuurin ja uusiutuvien ja vähähiilisten liikennepolttoaineiden tuotannon ja jakelun nopea lisääminen edellyttää. Euroopan **satamien ja meriteollisuuden** roolia EU:n tulevassa taloudessa täsmennetään uudessa strategiassa. EU:n rajatylittäviä

rautatieyhteyksiä parannetaan uusilla toimilla, kuten EU:n kunnianhimoista suurnopeusrautatieverkkoa koskevalla suunnitelmalla.

EU:n täytyy torjua teollisuuden hiilivuotoa. Hiilirajamekanismin tulevassa uudelleentarkastelussa ⁽¹³⁾ otetaan huomioon tilanne Euroopan päästökauppajärjestelmään kuuluvilla energiaintensiivisillä teollisuudenaloilla ja tarve minimoida sääntöjen kiertäminen ja arvoketjuihin kohdistuvat tahattomat seuraukset. Uudelleentarkastelun tavoitteena on hiilirajamekanismin vaikuttavuuden parantaminen, ja tätä varten tarkastellaan soveltamisalan mahdollista laajentamista uusille aloille ja jatkojalostustuotteisiin sekä mahdollisia toimenpiteitä, joilla voidaan lieventää asianomaisten tavaroiden vientiin kohdistuvia vaikutuksia. Näin tuetaan hiilivuodon ehkäisemistavoitetta ja edistetään vaikuttavammin maailmanlaajuista hiilen hinnoittelua ja sitä kautta tasapuolisia kansainvälisiä toimintaedellytyksiä.

Puhtaan teollisen kehityksen ohjelmalla ja sen tuotoksilla saadaan koordinoitulla tavalla käyttöön erilaisia välineitä **puhtaan teknologian ja vähähiilisen valmistuksen** suojelemiseksi ja edistämiseksi EU:ssa. Tällaisia välineitä ovat esimerkiksi lupamenettelyjen keventäminen, teollisuuspoliittiset kannustimet, uudistetut julkisia hankintoja koskevat säännöt, kaupan suojatoimet, kohdennetut Global Gateway - investoinnit ja kansainväliset kumppanuudet, joilla laajennetaan markkinoille pääsyä. Poliittikkatoimet perustuvat tarpeiden ja markkinanäkymien arviointiin. Toimissa keskitytään vähähiilistämiseen ja talouden häiriönsietokyvyn kannalta keskeisiin teknologioihin, kehittyviin aloihin sekä teknologioihin, joissa EU:n nykyiseen tuotantoon kohdistuu paineita sellaisten kansainvälisten kilpailijoiden taholta, jotka hyötyvät epätasapuolisista toimintaedellytyksistä, valtiontuista tai muista tuista, joiden seurauksena syntyy markkinatalouden vastaisten käytäntöjen aiheuttamaa ylikapasiteettia. Energiatehokkaiden teknologioiden valmistus on pitkälti eurooppalaista, mikä tarjoaa kilpailuetua EU:n taloudelle. Ilmastoneutraaliuden saavuttaminen edellyttää negatiivisia päästöjä. Esimerkiksi päästökauppadirektiivin uudelleentarkastelun yhteydessä vuonna 2026 kehitetään kannustimia, joilla pysyvästä hiilen poistamisesta tehdään liiketaloudellisesti kannattavaa, jotta voidaan kompensoida päästöjen vähentämisen kannalta vaikeiden sektoreiden jäljellä olevia päästöjä.

EU:n maatalous- ja elintarviketuotantoa koskevassa visiossa on tarkoitus esittää, miten maatalous- ja elintarvikesektorin pitkän aikavälin kilpailukyky ja kestävyys voidaan varmistaa maapallon sietokyvyn rajoissa ja huolehtia maaseutualueiden kukoistuksesta, elintarviketurvasta ja resilienssistä. Eurooppalaisen valtamerisopimuksen myötä EU voi hyödyntää laajoja meri- ja rannikkoalueitaan vauhdittaakseen uusien sinisten teknologioiden, puhtaan energian tuotannon ja elintarviketurvan innovointia.

Kiertotalouden mahdollisuuksien hyödyntäminen

Resurssitehokkuus ja lisääntynyt materiaalien kiertokäyttö tukevat vähähiilistämistä, kilpailukykyä ja taloudellista turvallisuutta. EU:n uudelleenvalmistusmarkkinoiden kiertopotentiaalin ennustetaan kasvavan nykyisestä 31 miljardista eurosta 100 miljardiin euroon vuoteen 2030 mennessä, mikä luo 500 000 uutta työpaikkaa. ⁽¹⁴⁾ EU:n on pyrittävä luomaan jätemateriaalien, uusioraaka-aineiden ja

⁽¹³⁾ Uudelleentarkastelu ei riipu meneillään olevista valmisteluista, joilla pyritään yksinkertaistamaan mekanismin tiettyjä näkökohtia lyhyellä aikavälillä. Ks. kohta 2.1 jäljempänä.

⁽¹⁴⁾ Maailmanpankki, 2022.

uudelleenkäytettävien materiaalien sisämarkkinat, lisäämään tehokkuutta ja laajentamaan kierrätystä. Ehdotettava **kiertotaloussäädös** vauhdittaa investointeja kierrätyskapasiteettiin ja kannustaa EU:n teollisuutta korvaamaan ensiömateriaaleja ja vähentämään käytettyjen raaka-aineiden päätymistä kaatopaikalle ja poltettavaksi. Tähän liittyy myös ekologista suunnittelua koskevien vaatimusten käyttöönotto tärkeissä tuoteryhmissä.

Lippulaivatoimet pilarissa 2

- Puhtaan teollisen kehityksen ohjelma ja kohtuuhintaista energiaa koskeva toimintasuunnitelma [Q1 2025]
- Teollisuuden vähähiilistämistä vauhdittava säädös [Q4 2025]
- Sähköistämistä edistävä toimintasuunnitelma ja Euroopan verkkoja koskeva paketti [Q1 2026]
- Uudet valtiontukipuitteet [Q2 2025]
- Teräs- ja metallialan toimintasuunnitelma [2025]
- Kemianteollisuuspaketti [Q4 2025]
- Strateginen vuoropuhelu Euroopan autoteollisuuden tulevaisuudesta ja autoteollisuuden toimintasuunnitelma [Q1 2025]
- Kestävän liikenteen investointiohjelma [Q3 2025]
- Eurooppalainen satamastrategia ja merenkulun teollisuusstrategia [2025]
- Suurnopeusratasuunnitelma [2025]
- Hiilirajamekanismin uudelleentarkastelu [2025]
- Kiertotaloussäädös [Q4 2026]
- Maatalous- ja elintarvikevisio [Q1 2025]
- Valtamerisopimus [Q2 2025]
- Ilmastolain muuttaminen [2025]

1.3 Liiallisen riippuvuuden vähentäminen ja turvallisuuden lisääminen

EU:n luomat maailmanlaajuiset yhteydet tukevat sekä talouskasvua että turvallisuutta. EU on erittäin avoin kaupalle, mikä luo tiiviitä yhteyksiä, ja tukee siksi monipuolisia toimitusketjuja ja tiiviitä liittoutumia keskeisten kumppaneiden kanssa. Kauppa on kasvun avain EU:ssa.

Globaalia talousjärjestelmää varjostaa geopoliittinen kilpailu ja kaupan jännitteet, minkä vuoksi EU:n on sisällytettävä turvallisuuteen ja avoimeen strategiseen itsenäisyyteen liittyvät näkökohdat tiiviimmin kauppapolitiikkaansa. Turvallisuusympäristö on EU:n

yrittäjien taloudellisen menestyksen ja kilpailukykyyn ennakkoodellytys. Yritykset eivät tee pitkälle tähtääviä investointeja aloilla, joilla turvallisuusympäristö on epävarma tai joilla kriittiseen infrastruktuuriin kohdistuu uhkia. Yritykset eivät tee investointeja myöskään aloilla, joilla niiden toimitusketjut voivat häiriintyä ja katketa kansainvälisten jännitteiden vuoksi, tai joilla maailmanlaajuisesti epätasapuolisten toimintaedellytyksen aiheuttama epäreilu kilpailu uhkaa niiden investointeja. Turvallisuudesta ja häiriönsietokyvystä voi tulla myös kilpailukykyyn ja innovoinnin moottoreita.

Kauppapolitiikka ja taloudellinen turvallisuus

Kauppa kolmansien maiden kanssa luo vaurautta EU:lle. Tavaroiden ja palvelujen ulkomaankauppa muodostaa jo nyt suuren osan EU:n BKT:stä. Vuonna 2023 EU:n ja Yhdysvaltojen välisen kaupan arvo oli yli 1,5 biljoonaa euroa. EU:n ja Yhdysvaltojen yhteenlaskettu osuus maailmankaupasta on lähes 30 prosenttia. Arvioiden mukaan 90 prosenttia maailmantalouden kasvusta tapahtuu tulevaisuudessa EU:n rajojen ulkopuolella. Avoin kauppa on näin ollen keskeisen tärkeää paitsi EU:n vaurauden ylläpitämiseksi myös EU:n häiriönsietokykyyn parantamiseksi.

EU voi monipuolistaa toimituslähteitä ja vähentää riippuvuuksia vain toimivien kumppanuuksien kautta. EU:lla on jo nyt maailman eniten kauppasopimuksia ja sopimusten määrä kasvaa nopeimmin maailmassa. Kauppasopimusten piiriin kuuluu 76 maata ja lähes puolet EU:n kaupasta. EU on tärkein kauppakumppani 72:lle maalle, joiden osuus maailman BKT:stä on 38 prosenttia. EU hyödyntää myös Global Gateway -investointipaketteja eri puolilla maailmaa keskeisillä aloilla, joilla EU:n ja sen kumppaneiden taloudelliset edut liittyvät toisiinsa.

EU:n ja Mercosurin välistä sopimusta koskevien neuvottelujen päätökseen saattaminen ja **EU:n ja Meksikon välisen globaalisopimuksen** uudistaminen osoittavat, miten molempia osapuolia hyödyttävän kaupan rinnalla voidaan luoda tasapuoliset toimintaedellytykset, tukea vastavuoroisuutta ja lisätä taloudellista turvallisuutta. EU:n vuotuinen vienti Mercosur-maihin on 84 miljardia euroa, ja kun korkeat Mercosur-tullit poistetaan, EU:n viejät voivat säästää tullimaksuissa vuosittain yli 4 miljardia euroa ⁽¹⁵⁾. Lisäksi EU:n viejät saavat ensimmäisen toimijan edun. Mahdollisuudet osallistua julkisiin hankintoihin, mahdollisuus hankkia tiettyjä kriittisiä raaka-aineita ja ympäristöystävällisiä tuotteita yksinomaisen etuuskohtelun perusteella sekä suoja, jonka EU:n maantieteellinen merkintä antaa yli 350 perinteiselle elintarvikkeelle, tarjoavat merkittäviä mahdollisuuksia lisätä kauppaa. Samalla herkille aloille asetetaan suojatoimia. ⁽¹⁶⁾ EU jatkaa tiivistä yhteistyötä kumppaneidensa kanssa solmiakseen uusia kauppasopimuksia, avatakseen EU:n yrityksille lisää markkinoita, varmistaakseen suuremman vastavuoroisuuden ja edistääkseen avointa sääntöpohjaista maailmanlaajuista kauppaa, jota ohjaa uudistettu WTO.

EU:n on edelleen mukautettava tarjontaansa ja etsittävä uusia tapoja syventää kumppanuuksia ja luoda hyötyjä EU:n yrityksille. Voidaan esimerkiksi tehdä **digitaalista kauppaa koskevia sopimuksia** (jollaisesta käydään parhaillaan neuvotteluja Korean

⁽¹⁵⁾ Keskimääräinen tuontitulli Mercosurissa on 13,5 prosenttia korkeampi kuin monilla muilla alueilla. Sen sijaan EU:n kaikkiin tuontitavaroihin soveltama keskimääräinen tulli on 1,8 prosenttia. Näin ollen Mercosurin kanssa sovittu vapauttaminen tulleista tuo merkittäviä hyötyjä EU:lle.

⁽¹⁶⁾ Muut suojamekanismit, kuten suojalausekkeet, antavat EU:lle mahdollisuuden reagoida, jos Mercosur-maiden tuonnin, kuten tariffikiintiöön kuuluvan naudanlihan tuonnin, todetaan aiheuttavan merkittävää haittaa EU:n markkinoille. Suojalausekkeiden lisäksi komissio ottaa käyttöön myös lisätukea perustamalla vähintään miljardin euron arvoisen rahaston, jota voidaan käyttää siinä epätodennäköisessä tapauksessa, että sopimuksen täytäntöönpanon myötä ilmenee markkinahäiriöitä.

kanssa ja jollainen on saatu valmiiksi Singaporen kanssa) ja **vastavuoroista tunnustamista koskevia sopimuksia** (joilla vähennetään sääntöjenmukaisuuden tarkastamiseen liittyviä kustannuksia ja jollaiset on jo voimassa ja joita laaditaan useiden kumppaneiden, kuten Australian, Kanadan, Japanin, Uuden-Seelannin, Sveitsin ja Yhdysvaltojen kanssa) sekä **kestävien investointien helpottamista koskevia sopimuksia** (joista ensimmäinen on saatu valmiiksi, ja muitakin ollaan parhaillaan laatimassa). Tätä varten EU kokoaa tietyt kauppa- ja investointisäännöt, Global Gateway -investoinnit ja sääntely-yhteistyön yhteen uusissa **puhtaan kaupan ja puhtaiden investointien kumppanuuksissa**, jotka ovat kaikki hallinnonalat kattavia kumppanuuksia. Ne tarjoavat mahdollisuuksia turvata raaka-aineiden, puhtaan energian, kestävien liikennepolttoaineiden ja puhtaan teknologian saanti eri puolilta maailmaa. Samalla lisätään kumppanimaita hyödyttäviä eurooppalaisia kestäviä investointeja ja edistetään puheenjohtaja von der Leyenin ajamien maailmanlaajuisten energiatarvoitteiden saavuttamista. Uuteen **Välimeren sopimukseen** liittyvällä kunnianhimoisella energialla ja puhdasta teknologiaa koskevalla Välimeren alueen yhteistyöaloitteella on tarkoitus edistää mittavia julkisia ja yksityisiä investointeja uusiutuvaan energiaan.

EU:n kauppasuhteista voi myös joskus aiheutua riskejä. Yhä haastavammissa toimintaympäristössä liiallisesta riippuvuudesta voi tulla haavoittuvuuksia ja niitä voidaan jopa käyttää aseena. Tietyt kolmannet maat voivat teollisuuspolitiikan keinoin tarkoituksellisesti pyrkiä luomaan ylikapasiteettia ja strategisia riippuvuuksia. Tämän vuoksi riskit on tunnistettava ja niihin on reagoitava kohdennetulla ja oikeasuhteisella tavalla.

Silloin kun Euroopan markkinat ovat keskeisten tavaroiden, palvelujen tai muiden tuotantopanosten osalta riippuvaisia vain yhdestä tai muutamasta toimittajasta, EU:n toimenpiteillä ja investoinneilla on varmistettava EU:n taloudellinen turvallisuus ja minimoitava mahdollisuudet riippuvuuksien hyödyntämiseen tai taloudelliseen pakottamiseen. Draghin raportissa esitetään, miten EU:n on varmistettava toimitusketjunsä, erityisesti kriittisten raaka-aineiden toimitusketjujen, häiriönsietokyky ja keskeisten kehittyneiden puhtaiden teknologioiden ja digitaalitekologioiden, kuten puolijohteiden, tuonti. Toinen esimerkki on tämänhetkinen riippuvuus tietyistä toimittajista, kun on kyse tehoaineista, joita käytetään kriittisissä lääkkeissä, jotka ovat elintärkeitä kansanterveydelle yleisesti ja tietyille potilaille erityisesti, sekä lannoitteista, jotka ovat elintarviketurvan perusta.

EU:n on jatkossakin pyrittävä toimenpiteillään vähentämään riippuvuutta yksittäisistä toimittajista ja toimitusten keskittymistä pienelle joukolle toimittajia keskeisillä strategisilla aloilla. Tätä voidaan tukea kierrätyksen, innovoinnin ja tutkimuksen avulla, myöntämällä kohdennettua rahoitustukea EU:n oman jalostus- ja valmistuskapasiteetin perustamiseen ja kehittämiseen, luomalla varajärjestelmiä ja varastoja sekä solmimalla edellä kuvattuja kahden- ja monenvälisiä kumppanuuksia toimitusten monipuolistamiseksi. Hyökkäyssotansa yhteydessä Venäjä on kiristänyt EU:ta energiatoimituksilla. Se vuoksi komissio aikoo esittää etenemissuunnitelman laillisista toimenpiteistä energiantuonnin lopettamiseksi Venäjältä.

EU on osana taloudellisen turvallisuuden strategiaansa⁽¹⁷⁾ nimennyt neljä riskialaa ja kymmenen kriittistä teknologiaa. Meneillään olevien perusteellisten riskinarviointien pohjalta tullaan toteuttamaan oikeasuhteisia ja kohdennettuja suoje- ja edistämistoimenpiteitä ja perustamaan kumppanuuksia, joilla lievennetään havaittuja riskejä ja parannetaan häiriönsietokykyä. Tällaisia toimenpiteitä ovat muun muassa ulkomaisten suorien sijoitusten seuranta, vientivalvonta ja ulkomaille suuntautuvien

⁽¹⁷⁾ Yhteinen tiedonanto *Euroopan taloudellisen turvallisuuden strategiasta*, JOIN (2023) 20.

sijoitusten seuranta. Komissio aikoo laatia talouden turvallisuutta koskevat standardit keskeisiä toimitusketjuja varten yhdessä G7-maiden ja muiden samanmielisten kumppanien kanssa.

Epäreilu kilpailu ja toimintaedellytysten tasapuolistaminen

Jos epäreilu kilpailu uhkaa EU:n sisämarkkinoita, myös EU:n olisi käytettävä suojaavia välineitä, kuten kaupan suojatoimia, ja valvottava tiiviisti ulkomaisia tukia koskevan asetuksen noudattamista. Kullekin sektorille olisi valittava oikeat välineet. EU aikoo myös edelleen pyrkiä uudistamaan WTO:n sääntöjä.

Tiiviimpi koordinointi jäsenvaltioiden välillä ja kysynnän yhdistäminen tai yhteishankinnat EU:n tasolla voivat lisätä vaikutusvaltaa ulkomaisiin toimittajiin. EU:n kilpailukyvyyn kannalta on olennaisen tärkeää esimerkiksi varmistaa raaka-aineiden luotettava ja monipuolinen tarjonta, koska ne ovat keskeisiä tuotantopanoksia energiantuotannossa, elintarviketuotannossa ja teollisuudessa. Kriittisiä raaka-aineita koskevan säädöksen täytäntöönpanon pohjalta on harjoitettava politiikkaa, jossa yhdistyvät oman tuotannon edistäminen, varastojen kerryttäminen ja monipuolistaminen. AggregateEU-mekanismista saatujen kokemusten perusteella komissio aikoo perustaa **kriittisten raaka-aineiden yhteishankintafoorumin**, jotta voidaan tunnistaa EU:n eri teollisuudenalojen tarpeet, yhdistää kysyntää ja koordinoida yhteisiä hankintoja. Vastaavasti **kriittisiä lääkkeitä koskevalla säädöksellä** pyritään vahvistamaan kriittisten lääkkeiden ja niiden ainesosien tarjontaa, paikkaamaan markkinoiden toimintapuutteita ja vähentämään riippuvuuksia.

EU:n on vastattava epäreilun kilpailun ja maailmanlaajuisen tuotannon ylikapasiteetin muodostamaan haasteeseen. Näiden syynä ovat usein järjestelmälliset valtiolähtöiset liialliset investoinnit ja tuet kriittisten ja strategisten teollisuudenalojen toimitusketjuihin. Markkinatalouden vastaisten toimien aiheuttama rakenteellinen ylikapasiteetti johtaa aggressiivisiin markkinavientistrategioihin, jotka lisäävät EU:n tuottajien paineita jo ennestään epätasapuoillisilla markkinoilla. EU saattaa tulla keskeisillä talouden osa-alueilla liian riippuvaiseksi tuonnista, jos Euroopan kriittisten alojen tuotantokapasiteettia ja osaamista menetetään.

Julkisella sektorilla on keskeinen rooli. Muut suuret toimijat rajoittavat pääsyä markkinoilleen ja pyrkivät lisäämään kriittisten teknologioiden valmistuskapasiteettiaan, joten myös EU:n on turvattava oma kapasiteettinsa. Komissio aikoo ehdottaa, että strategisten alojen ja teknologioiden **julkisissa hankinnoissa suosittaisiin EU:sta peräisin olevia tuotteita**. Julkisten hankintojen osuus EU:n BKT:stä on noin 14 prosenttia⁽¹⁸⁾. Komissio suunnittelee tarkistavansa julkisia hankintoja koskevat direktiivit. Näin pyritään vahvistamaan teknologista turvallisuutta ja EU:n omia toimitusketjuja sekä yksinkertaistamaan ja uudistamaan erityisesti start-up-yrityksiin ja innovatiivisiin yrityksiin liittyviä sääntöjä.

Puolustusteollisuus, turvallisuus ja varautuminen

EU:n puolustusteollisuus tukee EU:n kilpailukykyä, mutta sen mittakaava ei ole riittävä eikä sen koko potentiaalia hyödynnetä. Vaikka EU:n puolustusalan yritykset ovat maailmanlaajuisesti kilpailukykyisiä, ne kärsivät rakenteellisista heikkouksista ja vuosikymmeniä jatkuneesta ali-investoimisesta. Ala on pirstaleinen ja muodostuu pääasiassa kansallisista toimijoista, joista monet toimivat suhteellisen pienillä kotimaan markkinoilla, mikä vähentää toimituskapasiteettia. Puolustusalan T&K-investoinnit ovat

⁽¹⁸⁾ Euroopan komissio (2025), sisämarkkinoita ja kilpailukykyä koskeva vuosikertomus.

huomattavasti pienemmät kuin Yhdysvalloissa. Tämän seurauksena EU on erittäin riippuvainen EU:n ulkopuolisista toimittajista. Riski on suuri, että EU jää jälkeen puolustusalan innovoinnissa ja uusien kehittyneiden asejärjestelmien kehittämisessä. Tällä olisi kielteisiä heijastusvaikutuksia myös kaksikäyttöteknologiaan. Euroopan puolustusteollisuuden on kyettävä tarjoamaan kaikkia tarvittavia voimavaroja ja edistämään innovointia koko taloudessa.

EU:n täytyy lisätä ja tukea jäsenvaltioiden pyrkimyksiä investoida enemmän ja paremmin, yhdessä ja EU:n sisällä ⁽¹⁹⁾. Tiiviimpi koordinointi on avainasemassa, kun rahoitetaan, kehitetään, tuotetaan ja ylläpidetään tarvittavia Euroopan puolustusvoimavaroja ja -infrastruktuuria (kaksikäyttötuotteet mukaan luettuna). Euroopan on lisättävä merkittävästi jäsenvaltioiden välistä puolustusyhteistyötä esimerkiksi yhteisillä puolustushankinnoilla, vauhdittamalla teollista kasvua ja yhteisiin eurooppalaisiin aloitteisiin keskittyvää yhteistä tutkimus- ja kehitysyhteistyötä, yhdistämällä resursseja Euroopan yhteistä etua koskeviin puolustushankkeisiin, yhdistämällä EU:n teollista kapasiteettia, luomalla puolustusalan sisämarkkinat sekä parantamalla pk-yritysten rahoituksen saantia. Näin voidaan saada mittakaavaetuja, vähentää tehottomuutta ja edistää yhteentoimivuutta. Komissio ja korkea edustaja esittävät **valkoisen kirjan Euroopan puolustuksen tulevaisuudesta**, jossa esitetään näiden tavoitteiden saavuttamiseksi tarvittavat toimet.

Kokemus on opettanut Euroopalle varautumisen arvon. Nyt tarvitaan konkreettisia toimia. Talouden ja kansalaisten suojelemiseksi on toimittava EU:ssa ja jäsenvaltioissa koko hallinnon ja koko yhteiskunnan tasolla, esimerkiksi kattavalla julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyöllä ja ottamalla käyttöön sisäänrakennetun varautumisen periaate. Esimerkiksi jos teollisuus- ja tuotantokapasiteetti on rajallinen, kriisin kannalta olennaisten tavaroiden hankintoja tai varastointia voidaan koordinoida yhdessä EU:n tasolla. Komissio ja korkea edustaja esittävät Niinistön raportin pohjalta **EU:n varautumisunionistrategian**, jossa esitetään yhteiset askelmerkit nykyisten ja mahdollisten tulevien uhkien varalle.

Lisääntyvät hybridiuhkat edellyttävät tiiviimpää koordinointia julkisen ja yksityisen sektorin välillä. Digiaikakaudella kyberuhkat ja kyberhyökkäykset yleistyvät. Kokonaiset talouden alat ja keskeiset palvelut⁽²⁰⁾ ovat riippuvaisia digitaali-, liikenne- ja avaruusinfrastruktuurin, energiaverkkojen ja laitteistojen häiriönsietokyvystä. Merenalaiset kaapelirikot ovat tuore esimerkki siitä, miten turvallisuusriskit ovat lisääntyneet. EU:ssa on otettava huomioon niin digitaalisen kuin fyysisenkin kriittisen infrastruktuurin turvallisuusriskit rakentamisesta käyttövaiheeseen ja teknologiavalinnoista palautumisvalmiuksiin. Sisäisen turvallisuuden strategiassa tullaan esittämään EU:n kokonaisvaltainen vastaus sekä verkossa että sen ulkopuolella esiintyviin turvallisuusuhkiin ja varmistetaan, että turvallisuus on aina sisäänrakennettu EU:n lainsäädäntöön ja politiikkaan.

Muuttuva ilmasto ja äärimmäiset sääilmiöt ovat kasvava uhka Euroopan taloudelliselle turvallisuudelle. EU:n ja jäsenvaltioiden on siksi parannettava häiriönsietokykyään ja nostettava varautumisensa uudelle tasolle, päivitettävä säännöllisesti arvioita ilmastoriskeistä ja kehitettävä kriittisen infrastruktuurin sisäänrakennettua häiriönsietokykyä. EU:n talouden ja yhteiskunnan suojelemiseen

⁽¹⁹⁾ Yhteinen tiedonanto *Uusi Euroopan puolustusteollisuusstrategia: Puolustusvalmiuden saavuttaminen aiempaa reagoivamman ja häiriönsietokykyisemmän Euroopan puolustusteollisuuden avulla*, JOIN (2024) 10 final.

⁽²⁰⁾ Ks. tuore sairaaloiden ja terveydenhuoltopalvelujen tarjoajien kyberturvallisuutta koskeva eurooppalainen toimintasuunnitelma, COM (2025) 10 final.

pahimmilta luonnonkatastrofeilta, kuten tulvilta, kuivuudelta, maastopaloilta ja hirmumyrskyiltä, jotka vaarantavat toimitusketjut ja tuotantopaikat, on useita keinoja, esimerkiksi kaupunkisuunnittelu ilmastokestävyyden näkökulmasta, luontopohjaisten ratkaisujen käyttöönotto, luontohyvitysjärjestelmän kehittäminen ja maatalouden sopeuttaminen ilmastomuutokseen niin, että voidaan ylläpitää elintarviketurvaa. Tätä varten esitetään **eurooppalainen ilmastomuutokseen sopeutumista koskeva suunnitelma**.

Yleisesti ottaen jäsenvaltioiden on reagoitava yleistyvään vesipulaan parantamalla vesihuoltokäytäntöjä ja -infrastruktuureja ja tehostamalla vedenkäyttöä ja erityisesti veden kestävää käyttöä. Komissio esittää EU:n tasolla **EU:n vesiresilienssistrategian**.

Lippulaivatoimet pilarissa 3

- Kunnianhimoisten kauppasopimusten ja puhtaaseen kauppaan ja puhtaisiin investointeihin tähtäävien kumppanuuksien tekeminen ja täytäntöönpano
- Energiaa ja puhdasta teknologiaa koskeva Välimeren alueen yhteistyöaloite [Q4 2025]
- Kriittisten raakamineraalien yhteishankinta-alusta [Q2–3 2025]
- Julkisia hankintoja koskevien direktiivien tarkistaminen [2026]
- Valkoinen kirja Euroopan puolustuksen tulevaisuudesta [Q1 2025]
- EU:n kriisivalmiusstrategia [Q1 2025]
- Sisäisen turvallisuuden strategia [Q1 2025]
- Kriittisiä lääkkeitä koskeva säädös [Q1 2025]
- Eurooppalainen ilmastomuutokseen sopeutumista koskeva suunnitelma [2026]
- Vesiresilienssistrategia [Q2 2025]

2. Kilpailukyvyn horisontaaliset edellytykset

2.1 Yksinkertaisemmin, kevyemmin, nopeammin: varmistetaan, että EU:n sääntely edistää kilpailukykyä

Sääntelyn aiheuttamasta taakasta on tullut Euroopan kilpailukyvyn jarru. Huolimatta EU:n edistyneestä paremman sääntelyn politiikasta kaksi kolmasosaa yrityksistä pitää sääntelytaakkaa keskeisenä esteenä pitkän aikavälin investoinneille ⁽²¹⁾. Monien mielestä luvituksen ja hallinnollisten menettelyjen monimutkaisuus, moninaisuus ja kesto heikentävät Euroopan houkuttelevuutta investointikohteena muihin alueisiin verrattuna. Euroopan kilpailukyvyn palauttaminen edellyttää, että byrokratian vähentämisessä mennään paljon aiempaa pidemmälle. Sääntelyn täytyy olla oikeasuhteista, vakaata, johdonmukaista ja teknologianeutraalia.

⁽²¹⁾ EIP, EIB Investment Survey 2023.

Kaikkien EU:n toimielinten kuten myös kansallisten ja paikallisten instituutioiden täytyy ponnistella sääntöjen yksinkertaistamiseksi ja hallinnollisten menettelyjen nopeuttamiseksi. Rahoituksen tai hallinnollisten päätösten saamisesta täytyy tulla yrityksille ja kansalaisille nopeampaa ja edullisempaa. Esimerkiksi suunnitellulla **vähähiilistämistä vauhdittavalla säädöksellä**, joka laaditaan uusiutuvan energian luvituksen ja nettonollateollisuussäädöksen pohjalta, on tarkoitus ulottaa nopeutettu luvitus useammille (esim. energiaintensiivisille) siirtymäaloille. Euroopan yhteistä etua koskevien tärkeiden hankkeiden (IPCEI) ja yhteistä etua koskevien energiainfrastruktuurihankkeiden menettelyjä aiotaan yksinkertaistaa ja nopeuttaa. Monivuotista rahoituskehystä koskeva ehdotus tarjoaa tilaisuuden edelleen sujuvoittaa rahoituksen saamista EU:n rahoitusvälineistä ja kautta linjan yksinkertaistaa näitä – tällä hetkellä liian moniin ohjelmiin hajotettuja – rahoitusvälineitä.

Muutos alkaa komissiosta. Kaikkien aikojen ensimmäinen lainsäädännön täytäntöönpanosta ja yksinkertaistamisesta vastaava komissaari koordinoi komission työtä tällä osa-alueella ja ohjaa EU:n säännösten läpivalaisua sen selvittämiseksi, miten lainsäädäntöä voidaan tarvittaessa yksinkertaistaa, konsolidoida ja kodifioida. Kukin komissaari järjestää sidosryhmien kanssa säännöllisesti kaksi kertaa vuodessa täytäntöönpanovuoropuhelun ymmärtääkseen täytäntöönpanoon liittyviä kysymyksiä, kuullakseen yritysten huolenaiheita ja kartoittaakseen mahdollisuuksia yksinkertaistamiseen ja taakan keventämiseen. Komission yksiköiden sidosryhmien kanssa tekemät tilannearviot antavat aineksia EU:n sääntelyn stressitestaukseen. Yksinkertaistamisen täytyy perustua ymmärrykseen arvoketjujen toiminnasta käytännössä, ja päämääränä täytyy olla sääntelyjärjestelmä, joka perustuu luottamukseen ja kannustimiin eikä niinkään yksityiskohtaiseen valvontaan. Komission on tarkoitus esittää yleisen toimintalinjansa ensi kuussa.

Komissio aikoo toteuttaa ennennäkemättömän yksinkertaistamisen. Tarkoituksena on saavuttaa sovitut politiikkatavoitteet yksinkertaisimmalla, kohdennetuimmalla, vaikuttavimmalla ja vähiten työläällä tavalla. Varmistaakseen toimien jatkuvuuden ja mitattavuuden tulevina vuosina, komissio on asettanut kunnianhimoisia määrällisiä tavoitteita: raportointitaakkaa kevennetään kaikilta yrityksiltä vähintään 25 prosenttia ja pk-yrityksiltä vähintään 35 prosenttia. Raportointitaakka on yksi hallinnollisen rasituksen alalaji. Tavoitetaso nostamiseksi edelleen tulisi 25 ja 35 prosentin keventämistavoitteiden jatkossa koskea **kaiken hallinnollisen rasituksen kustannuksia** eikä pelkästään raportointivaatimuksia. Tavoitteena on vähentää toistuvia kustannuksia noin 37,5 miljardilla eurolla komission toimikauden loppuun mennessä⁽²²⁾. Pk-yritysten 35 prosentin tavoite pyritään saavuttamaan kohdennetuilla toimenpiteillä.

Ensi kuussa aloitetaan esittämällä **ensimmäinen sääntelyä yksinkertaistava omnibus-paketti**. Ensimmäisessä omnibus-paketissa on kyse muun muassa pitkälle menevästä yksinkertaistamisesta, joka kohdistuu kestävästä rahoitusta koskevaan raportointiin, yritysten kestävästä toimintaa koskevaan huolellisuusvelvoitteeseen ja kestävyysluokitusjärjestelmään. Kestävän rahoituksen kehyksen tavoitteena on saada liikkeelle investointeja puhtaaseen siirtymään. Tähän tavoitteeseen pyrkien komissio varmistaa, että vaatimukset vastaavat paremmin sijoittajien tarpeita, että aikataulut ovat kohtuullisia, että taloudelliset mittarit ovat sellaisia, etteivät ne hillitse investointeja siirtymävaiheessa oleviin pienempiin yrityksiin, ja että velvoitteet ovat oikeassa suhteessa erilaisten yritysten toiminnan laajuuteen. Paketissa käsitellään erityisesti

⁽²²⁾ Eurostat on arvioinut toistuvien (vuotuisten) hallinnollisten kustannusten perustason olevan EU:ssa jopa 150 miljardia euroa. Arvio perustuu EU:n ja kansallisella tasolla saatavilla olevaan dataan, ja siinä on otettu huomioon Stoiberin korkean tason työryhmän arvio hallinnollisesta rasituksesta.

valumavaikutusta, jotta voidaan estää se, että toimitusketjuissa pienemmille yrityksille esitetään käytännössä liiallisia raportointipyyntöjä vastoin lainsäätäjien tarkoitusta.

Jotta sääntely olisi oikeassa suhteessa yritysten kokoon, tullaan piakkoin ehdottamaan **uutta pienten midcap-yritysten määritelmää**. Kun pk-yrityksiä suuremmille mutta suuryrityksiä pienemmille yrityksille luodaan tällainen uusi kategoria, tuhannet yritykset EU:ssa voivat hyötyä räätälöidystä sääntelyn yksinkertaistamisesta samaan tapaan kuin pk-yritykset. Komissio valmistelee myös **hiilirajamekanismin yksinkertaistamista** pienempiä markkinatoimijoita ajatellen.

Komissio jatkaa tänä vuonna ja koko toimikautensa ajan yksinkertaistamistoimenpiteiden esittämistä sidosryhmien kanssa käytävän vuoropuhelun pohjalta. **REACH-asetuksen tarkistus** pitää sisällään voimassa olevan säännösten ja kemikaaleja koskevia uusia aloitteita. Näillä pyritään tosiasialliseen yksinkertaistamiseen kentällä ja nopeampaan päätöksentekoon merkittävien vaarojen yhteydessä sekä kestävyyyteen, kilpailukykyisyyteen, vaarattomuuteen ja turvallisuuteen. Ehdotettuaan EU:n lääkelainsäädännön uudistamista, jolla pyritään luvituksen nopeuttamiseen ja sääntelyprosessien sujuvoittamiseen, komissio valmistelee lyhyen aikavälin täytäntöönpanotoimenpiteitä, joilla yksinkertaistetaan **lääkinnällisiä laitteita** koskevaa sääntelyä ja vähennetään siitä aiheutuvaa rasitusta. Lisäksi tänä vuonna esitetään huomattava yksinkertaistamispaketti, jonka tarkoituksena on keventää konkreettisesti maatilojen taakkaa ja tuoda viljelijöille helpotusta.

Vaikutustenarviointeihin sisällytettävästä **uudesta pk-yritys- ja kilpailukykytarkastuksesta** tulee entistä vahvempi väline uusien aloitteiden siivilöintiin. Siinä arvioidaan myös odotettavissa olevia vaikutuksia kustannuseroihin kansainvälisiin kilpailijoihin verrattuna. Ehdotettujen delegeoitujen säädösten ja täytäntöönpanosäädösten kustannusten arviointiin kiinnitetään enemmän huomiota.

Jotta raportointitaakkaa voidaan keventää, digitalisaatio kulkee käsi kädessä yksinkertaistamisen kanssa. Yrityksiä ja viranomaisia täytyy avustaa paremmin EU:n lainsäädännön täytäntöönpanossa nostamalla tukeminen, valmiuksien kehittäminen ja tekninen apu uudelle tasolle. Hallitusten tason yksinkertaistamispyrkimyksissä täytyy helpottaa digitaalisten välineiden ja tekoälyn käyttöä tekemällä julkisen sektorin elinten ratkaisusta, kuten sähköisestä laskutuksesta, sähköisestä allekirjoittamisesta, tarjousten sähköisestä toimittamisesta ja digitaalisesta tuotepassista, täysin yhteentoimivia rajojen yli. Aina kun mahdollista täytyy siirtyä digitaaliseen raportointiin, jossa käytetään standardoitua dataa. **Eurooppalaisesta yrityslompakosta** on tarkoitus tehdä EU:n e-IDAS-säännösten pohjalta peruspilari, jonka varassa liiketoimintaa voidaan harjoittaa EU:ssa yksinkertaisesti ja digitaalisesti. Se tarjoaa yrityksille ympäristön, jossa ne voivat viestiä saumattomasti julkishallinnon kanssa.

Jotta voidaan varmistaa, että toimintaedellytykset ovat tasapuoliset kaikkialla sisämarkkinoilla, sekä torjua hajanaisuutta ja jäsenvaltioiden ylisääntelyä, komissio aikoo ajaa voimakkaasti **tinkimätöntä yhdenmukaistamista ja noudattamisen valvontaa**. Sen lisäksi, että komissio pyrkii yksinkertaistamaan yleisessä tietosuoja-asetuksessa edellytettyä tietojen säilyttämistä, se jatkaa työtä sen eteen, että asetuksen täytäntöönpano ja noudattamisen valvonta olisi yhdenmukaisempaa.

Kaikkien EU:n toimielinten on tehtävä yhteistyötä sääntelyn asteittaisen lisääntymisen välttämiseksi. Kaikkien toimielinten täytyy sitoutua parempaan sääntelyyn lainsäädäntöprosessin kaikissa vaiheissa toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteita noudattaen. Tarkistamalla toimielinten välistä sopimusta yhteistyössä Euroopan parlamentin ja neuvoston kanssa varmistetaan, että sitoutuminen yksinkertaistamiseen ja täytäntöönpanon painottaminen ovat voimassa lainsäädäntöprosessin alusta loppuun.

2.2 Euroopan sisämarkkinoiden hyödyntäminen parhaalla mahdollisella tavalla

Sisämarkkinat ovat suurvaltojen maailmassa ratkaisevan tärkeät maanosan laajuisen mittakaavan saavuttamisessa. Sisämarkkinat ovat 30 vuoden ajan olleet toimivaksi todettu Euroopan kilpailukyvyn veturi ⁽²³⁾. Sisämarkkinat ovat tällä hetkellä 23 miljoonan yrityksen kotimarkkinat, joilla tarjotaan tavaroita ja palveluja lähes 450 miljoonalle eurooppalaiselle. Yritykset hyötyvät vapaasta liikkuvuudesta ja ennakoitavista liiketoimintaolosuhteista, joiden tukena ovat takeet oikeusvaltioperiaatteen noudattamisesta. Kuluttajilla on mistä valita, ja kuluttajansuoja on korkealla tasolla. Sisämarkkinat eivät kuitenkaan ole läheskään valmiit. Huolimatta jatkuvasta työstä tavaroiden, palvelujen, pääoman ja ihmisten vapaan liikkuvuuden esteiden poistamiseksi tietyistä esteistä ei ole päästy eroon, ja uusia esteitä ja hajanaisuutta lisääviä tekijöitä ilmaantuu edelleen.

Sisämarkkinoita ja kilpailukykyä koskevasta vuosikertomuksesta 2025 käy ilmi tekemättä jättämisen hinta: markkinoiden yhdentyminen on viime vuosina hidastunut. Itse asiassa jäsenvaltioiden välinen kauppa suhteessa EU:n BKT:hen pieneni vuonna 2023 sekä tavaroiden (23,8 %) että palvelujen (7,6 %) osalta ⁽²⁴⁾. Sisämarkkinoilla valtioiden rajat ylittävä palvelukauppa on alle kolmannes tavarakaupasta, ja toisin kuin tavarakauppa, se on vähäisempää kuin EU:n ulkopuolisten maiden kanssa käytävä palvelukauppa. Lettan raportissa kartoitettiin sitkeässä olevia sisämarkkinoiden esteitä ja tuotiin esiin etuja, joita sähköisen viestinnän, energian ja finanssimarkkinoiden yhdentymisen nopeuttamisesta ja puolustusalan sisämarkkinoiden rakentamisesta saataisiin.

Jäljellä olevien esteiden poistaminen ja sisämarkkinoiden laajentaminen lisäävät kilpailukykyä sen kaikissa ulottuvuuksissa, kun markkinat kasvavat, energian hinnat alenevat ja markkinoille pääsy helpottuu ⁽²⁵⁾. Jotta sisämarkkinoiden toimivuutta voitaisiin parantaa kaikilla elinkeinoelämän aloilla, horisontaalisella sisämarkkinastrategialla on tarkoitus uudistaa ohjauskehystä poistamalla EU:n sisäisiä esteitä ja ehkäisemällä uusien esteiden luomista, edistämällä yhteistyötä jäsenvaltioiden kanssa ja ehdottamalla uutta tulokulmaa täytäntöönpanoon. Vahvistettu sisämarkkinoiden täytäntöönpanon valvontaa käsittelevä työryhmä (SMET) tulee varmistamaan, että direktiivit saatetaan osaksi kansallista lainsäädäntöä ilman tarpeetonta rasitusta, kuten myös EU:n lainsäädännön yleisen täytäntöönpanon ja sen noudattamisen valvonnan. Lainsäädännössä jäljellä olevan hajanaisuuden vähentämiseksi käynnistetään uusia yhdenmukaistamistoimenpiteitä pyrkien samaan aikaan sekä yksinkertaistamiseen että sisämarkkinoiden syventämiseen. Varhaisessa vaiheessa toteutuva ehdokasmaiden asteittainen yhdentyminen joihinkin sisämarkkinoiden osiin antaa yrityksille mahdollisuuden integroitua eurooppalaisiin arvoketjuihin, mikä helpottaa lähentymisprosessia ja lisää investointeja, kauppaa ja kilpailukykyä.

⁽²³⁾ Mario Monti, *A New Strategy for the Single Market at the Service of Europe's Economy and Society*, Euroopan komission puheenjohtajalle laadittu raportti, 9. toukokuuta 2010.

⁽²⁴⁾ Euroopan komissio (2025), sisämarkkinoita ja kilpailukykyä koskeva vuosikertomus.

⁽²⁵⁾ IMF arvioi, että jäljellä olevien EU:n sisäistä kauppaa rajoittavien esteiden *ad valorem* -ekvivalenttia voidaan verrata valmistusteollisuudessa noin 45 prosentin veroon ja palvelusektorilla 110 prosentin veroon. IMF:n mukaan suora vaikutus arvioitujen EU:n sisäisten alakohtaisten esteiden madaltamisesta Yhdysvaltojen osavaltioiden tasolle voisi olla 6,7 prosentin kasvu tuottavuudessa. IMF, *Europe's Declining Productivity Growth: Diagnoses and Remedies – Regional Economic Outlook*, marraskuu 2024.

On ratkaisevan tärkeää uudistaa koheesiopolitiikkaa, jotta voidaan vahvistaa kasvua, pienentää eroja ja lisätä kilpailukykyä sisämarkkinoilla samalla kun alueita ja yhteisöjä tuetaan niiden pitkän aikavälin kehityksessä ja oikeudenmukaisessa siirtymässä.

Komissio aikoo tarttua tilaisuuteen ja nopeuttaa standardointiprosesseja ja parantaa niiden avoimuutta, mistä hyötyvät erityisesti pk- ja start-up-yritykset. Eurooppalaisessa standardointijärjestelmässä ei tällä hetkellä pystytä reagoimaan nousevien teknologioiden nopeampiin innovointisykleihin. On erittäin tärkeää, että maailmanlaajuisiin standardointiprosesseihin osallistutaan järjestelmällisesti. Näin voidaan vaikuttaa siihen, että lopputulokset ovat EU:n etujen mukaisia, mikä auttaa teollisuutta säilyttämään kilpailuasemansa keskeisillä teknologiamarkkinoilla, kuten 5G- ja 6G-tietoliikenteessä, tekoälyssä, uusiutuvan energian teknologioissa, sähköajoneuvojen latausinfrastruktuurissa, saavutettavuudessa ja esineiden internetissä. Tilanteissa, joissa yhdenmukaistettuja standardeja ei ole olemassa tai saatavilla tai joissa niitä tarvitaan kiireellisesti, täytyy etsiä muita vaihtoehtoja, jotta yritykset voivat saada EU:n sääntöjen noudattamisen suhteen oikeusvarmuuden.

2.3. Kilpailukyvyn rahoittaminen ja säästö- ja investointiunioni

EU:n rahoitustarve jo sovittujen tavoitteiden saavuttamiseksi on valtava. Innovointi, puhdas siirtymä ja digitaaliteknologian käytön laajentaminen talouden eri sektoreille merkitsee erittäin korkeita pääomakustannuksia, jotka liittyvät muun muassa tarvittavaan yhteishyödykkeiden, kuten infrastruktuurin, mittavaan laajentamiseen koko Euroopassa. Jäsenvaltiot ovat sitoutuneet uusiutuvaa energiaa koskeviin määrällisiin tavoitteisiin, T&K-menojen lisäämiseen 3 prosenttiin suhteessa BKT:hen, puolustusmenojen nostamiseen vähintään 2 prosenttiin suhteessa BKT:hen (Nato-maiden osalta) ja EU:n digitaalisen infrastruktuurin parantamiseen. Draghin raportissa arvioidaan, että Euroopan yhteenlaskettu lisäinvestointitarve on 750–800 miljardia euroa vuodessa vuoteen 2030 asti, mikä tarkoittaa, että EU:n kokonaisinvestointiasteen on noustava vuosittain noin 5 prosenttiyksikköä suhteessa EU:n BKT:hen, jotta se nousisi tasolle, jolla se oli viimeksi 1960- ja 1970-luvuilla. Riittävien julkisten ja yksityisten investointien varmistaminen on ratkaisevan tärkeää, kun halutaan vauhdittaa tuottavuuden kasvua ja saavuttaa innovointia, ilmastoneutraaliutta ja puolustusta koskevat EU:n tavoitteet.

Tällaiset laajamittaiset toimet edellyttävät, että EU ja sen jäsenvaltiot saavat paljon paremmin liikkeelle yksityisiä sijoittajia, yhteisösijoittajat mukaan lukien, ja käyttävät julkista rahoitusta painotetummin ja kohdennetummin. Vaikka monet yritykset tarvitsevat riskipääomaa ja pääomasijoituksia menestyäkseen, EU:ssa ollaan liian riippuvaisia pankkien velkarahoituksesta ⁽²⁶⁾.

Vuonna 2022 EU:n kotitalouksien säästämisaste oli 65 prosenttia korkeampi kuin Yhdysvalloissa ⁽²⁷⁾. EU:n rahoitusala ei kuitenkaan kanavoi säästöjä tuottaviin investointeihin tehokkaasti eikä kohdenna riittävästi pääomaa innovointiin EU:n taloudessa. Tästä seuraa, että kansalaiset eivät saa säästöilleen riittävää tuottoa, ja EU:n kansalaiset sijoittavat EU:n ulkopuolisille markkinoille joka vuosi 300 miljardia euroa.

EU:n täytyy yhdentää pääomamarkkinat ja tehdä niistä syvemmät ja likvidimmät. Tämä on tarpeen, jotta saadaan liikkeelle yksityistä rahoitusta ja voidaan suunnata

⁽²⁶⁾ EU:n yritykset hyödyntävät markkinoilta saatavaa rahoitusta paljon vähemmän, sillä alle 30 prosenttia niiden rahoituksesta on peräisin jälkimarkkinakelpoisesta pääoma- ja velkarahoituksesta, kun yhdysvaltalaisissa yrityksissä vastaava osuus on lähes 70 prosenttia. Ks. IMF, 2023, "IMF Background Note on CMU for Eurogroup", 15. kesäkuuta 2023.

⁽²⁷⁾ [Syksyn 2024 talousennuste: A gradual rebound in an adverse environment](#), marraskuu 2024.

sitä tulevaisuuteen suuntautuville kasvualoille. On myös tarpeen lisätä yksityisten sijoittajien halukkuutta riskinottoon käyttämällä julkisia varoja ankkurina.

Pitkäaikaisesta epäröinnistä täytyy päästä eroon, ja komissio aikoo esittää vuonna 2025 **säästö- ja investointiunioniin tähtäävän strategian**, jota seuraa yksittäisten ehdotusten kokonaisuus. Tarkoituksena on mahdollistaa EU:n kansalaisten vaurastuminen ja saada pääomaa Euroopassa toteutettaviin hankkeisiin. Tämä edellyttää, että edullisia säästö- ja sijoitustuotteita edistetään EU:n tasolla – ja samalla kannustetaan vähittäissijoittajia hyödyntämään niitä. Komissio aikoo tarkastella myös yksityisten eläkkeiden ja ammatillisten lisäeläkkeiden mahdollisuuksia auttaa EU:n kansalaisia suunnittelemaan eläkkeelle siirtymistään ja kanavoimaan säästöjään talouteen. Samaan aikaan komissio pyrkii poistamaan esteitä markkinavetoiselta rahoitusmarkkinoiden infrastruktuurin vahvistamiselta.

Lisäksi komissio aikoo esittää toimenpiteitä, joilla edistetään EU:n arvopaperistamismarkkinoita, jotta pankeille voidaan luoda lisää rahoituskapasiteettia (jonka pitäisi hyödyttää erityisesti antolainausta yrityksille, pk-yritykset mukaan lukien), ja toimenpiteitä, joilla valvontaa huomattavasti yhtenäistetään. Komissio jatkaa tällä hetkellä edelleen hyvin hajanaisten maksukyvyyttämenettelyjen uudistamista ja yhdenmukaistamista EU:n laajuisesti, mukaan lukien maksunsaantijärjestys ja maksukyvyyden laukaisevat tekijät sekä rahoitusvakuuksia ja selvitystä koskevat säännöt. On myös tarkoitus poistaa verotuksellisia esteitä valtioiden rajat ylittävältä sijoittamiselta.

Talouden koordinoinnin parantaminen

Suorien julkisten investointien lisäksi tarvitaan julkista tukea, jotta voidaan vähentää riskejä ja saada yksityisiä investointeja liikkeelle tarvittavassa laajuudessa. Kun otetaan huomioon jäsenvaltioiden talousarvioiden suuruus (noin 50 % suhteessa EU:n BKT:hen), EU:n mahdollisuudet rahoittaa strategisia julkisia investointeja, eurooppalaiset julkishyödykkeet mukaan lukien, riippuu siitä, miten jäsenvaltiot priorisoivat ja koordinoivat makrotalous- ja finanssipolitiikkaansa tämän tavoitteen saavuttamiseksi.

Tätä tavoitetta tuetaan EU:n tarkistetulla talouden ohjausjärjestelmällä, jossa kestäväns finanssipolitiikan ja kasvua edistävän politiikan integrointia vahvistetaan asteittaisemmilla sopeuttamisurilla. Edelliseen sääntelykehykseen verrattuna ne antavat enemmän finanssipoliittista liikkumavaraa toteuttaa ensisijaisia uudistuksia ja investointeja⁽²⁸⁾. Ensimmäisessä tarkistetun ohjausjärjestelmän mukaisessa arvioinnissa viiden jäsenvaltion sopeutuskautta pidennettiin neljästä seitsemään vuoteen uudistus- ja investointisitoumusten oikeuttamana. Velkakestävyuden vahvistamisessa, jota toteutetaan julkisen talouden asteittaisen vakauttamisen avulla, olisi jatkossa huolehdittava yhä enenevässä määrin siitä, että turvataan julkiset investoinnit sekä varmistetaan jäsenvaltioiden sitoutuminen ja parempi noudattamisen valvonta.

Uudelleenkohdennettu EU:n talousarvio

Euroopan strategisten teknologioiden kehysvälinettä (STEP) koskevan asetuksen myötä EU on alkanut uudelleensuunnata rahoitusta 11:stä eri rahoitusohjelmasta teollisuushankkeisiin kolmessa kriittisessä teknologiassa: digitaaliteknologiat ja syväteknologiset innovaatiot, puhtaat ja resurssitehokkaat teknologiat sekä bioteknologiat. STEP-portaalin perustaminen on tehnyt EU:n rahoituksen saamisesta hankkeiden toteuttajille, hallintoviranomaisille ja investoijille helpompaa ja yksinkertaisempaa. STEP-

⁽²⁸⁾ EKP:n blogi, ”Mind the gap: Europe’s strategic investment needs and how to support them”, 2024.

kehysvälineestä tähän mennessä saadut kokemukset osoittavat, että EU:n talousarviotuen uudelleenkohdentaminen selkeisiin yhteisiin kilpailukykyprioriteettien tuo lisäarvoa.

Seuraava monivuotinen rahoituskehys tarjoaa tilaisuuden mennä pidemmälle ja pohtia uudelleen EU:n talousarvion rakennetta ja kohdentamista kilpailukyvyyn painopisteiden tukemiseksi. EU:n talousarviossa varojen käyttö on tällä hetkellä hajautettu liian moniin ohjelmiin, ja sille on ominaista koordinoitun strategisen ohjauksen vähäisyys ja edunsaajien näkökulmasta monimutkaisuus. EU:n kilpailukyvyyn painottaminen edellyttää, että vahvistetun ohjausmekanismin avulla (ks. kohta 2.5) määritellään yhteisesti sovittujen rahoitusprioriteettien kokonaisuus, joka muodostuu EU:n julkishyödykkeistä ja useita maita kattavista investointihankkeista. Seuraavassa monivuotisessa rahoituskehyksessä näihin tarpeisiin olisi vastattava yhdennetymin uudella **Euroopan kilpailukykyrahastolla**. Rahastolla luodaan investointikapasiteetti, jolla tuetaan strategisia teknologioita ja valmistusta (tekoälystä avaruuteen, puhtaasta teknologiasta bioteknologiaan yms.). Ne ovat ratkaisevan tärkeitä Euroopan kilpailukyvyyn, tutkimuksen ja innovoinnin sekä Euroopan yhteistä etua koskevien tärkeiden hankkeiden (IPCEI) kannalta. Rahasto auttaa vivuttamaan yksityisiä sijoituksia ja vähentämään niihin liittyviä riskejä.

Julkinen rahoitus ei riitä, joten myös yksityistä pääomaa on hyödynnettävä laajamittaisesti. EIP-ryhmän koko potentiaali täytyy hyödyntää yksityisten sijoitusten houkuttelemiseksi ja Euroopan investointivajeen kuromiseksi umpeen kaikilla painopistealoilla vähähiilistämistä puolustukseen. Myös eurooppalaisten kehityspankkien verkosto ja muut kansainväliset rahoituslaitokset voivat auttaa lisäämään julkisten investointien vipuvaikutusta. Rahoitusvälineiden riskien vähentäminen ja talousarviotakuut ovat osoittautuneet vahvoiksi välineiksi, joiden kerrannaisvaikutus on tähän mennessä ollut keskimäärin yli 15-kertainen. InvestEU-ohjelman kautta on jo saatu liikkeelle 218 miljardin euron investoinnit⁽²⁹⁾, joista 65 prosenttia on rahoitettu yksityisistä lähteistä. Tämän onnistuneen ohjelman pohjalta tullaan ehdottamaan, että EU:n rahoittamien järjestelyjen riskien vähentämistä käytetään laajemmin, jotta keskeisillä talouden aloilla voidaan tukea suuririskisempiä investointeja ja lisätä laajentumisinvestointien tukemista. Myös EIP-ryhmän omia varoja olisi saatava enemmän liikkeelle. Niillä voitaisiin yhdessä EU:n varojen kanssa mahdollistaa takausten, lainojen, eri rahoituslähteitä yhdistävien välineiden ja muuntotyyppisten rahoitusvälineiden (myös oman pääoman ehtoisten) käytön lisääminen kaikissa EU:n talousarviosta tuetuissa painopisteissä. Tähän liittyy myös nykyisten rahoitusohjelmien soveltamisalan laajentaminen – InvestEU-ohjelmasta aloittaen – ja EIP-ryhmän ja muiden kumppanien valtuuksien laajentaminen, yksinkertaistaminen, nopeuttaminen ja joustavoittaminen. Näiden välineiden avoin rakenne tarjoaa mahdollisuuden lisätä yhteistyötä ja synergioita kansallisten kehityspankkien kanssa ja niiden välillä.

2.4 Osaamisen ja laadukkaiden työpaikkojen edistäminen ja sosiaalinen oikeudenmukaisuus

Euroopan kilpailukyvyyn perusta ovat ihmiset. EU:ssa on maailman parhaita tutkijoita ja tieteentekijöitä, ja kulttuuri- ja luovat alat ovat elinvoimaisia. Täällä on laaja ammattitaitoisten työntekijöiden reservi, vahvat koulutusjärjestelmät, osallistavat työmarkkinat, syrjimättömyyslainsäädäntöä ja vankka hyvinvointivaltio. Euroopan työmarkkinoilla on kuitenkin käynnissä perusteellinen muutos. Vaikka työllisyys kasvoi vuonna 2023 EU:ssa 216,5 miljoonaan henkilöön, mikä nosti työllisyysasteen

⁽²⁹⁾ InvestEU tarjoaa laaja-alaista investointitukea, joka jakaantuu seuraaviin neljään ikkunaan: kestävä infrastruktuuri; tutkimus, innovointi ja digitalisaatio; pk-yritykset; sosiaaliset investoinnit ja osaaminen.

ennätysellisen korkeaksi, 75,3 prosenttiin, ja työttömyysaste oli ennätysellisen alhainen (6,1 %), osaamisvajeita ja työvoimapulaa on edelleen. Esimerkkinä voidaan mainita, että EU:ssa lähes neljä viidestä pienestä ja keskisuurasta yrityksestä raportoi vaikeuksista löytää työntekijöitä, joilla on oikeanlaista osaamista ⁽³⁰⁾.

Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilariin perustuvalla tuloksellisella sosiaalipolitiikalla on keskeinen merkitys kilpailukykyisen Euroopan rakentamisessa. Kilpailukykyisempi talous, jossa tuottavuus on korkea, takaa, että sosiaalinen mallimme on pitkällä aikavälillä taloudellisesti kestävä ja että kansalaiset näkevät selkeitä väyliä kohti omaa taloudellista menestystään. Kaikkien eurooppalaisten täytyy voida myötävaikuttaa kilpailukykyyn parantamiseen ja hyötyä siitä.

Jotta osaaminen vastaisi hyvin työmarkkinoiden vaatimuksia, komissio aikoo esittää aloitteen osaamisunionin rakentamiseksi. Painopiste on investoinneissa, aikuiskoulutuksessa ja elinikäisessä oppimisessa, tulevaisuuden vaatimukset huomioon ottavan osaamisen luomisessa, osaamisen ylläpitämisessä, oikeudenmukaisessa liikkuvuudessa, kolmansista maista tulevien koulutettujen osajien houkuttelemisessa ja kotouttamisessa sekä erityyppisten koulutusten tunnustamisessa, jotta ihmisten on mahdollista työskennellä kaikkialla unionissa. Euroopan nykyisen työvoiman täydennys- ja uudelleen koulutus on olennaisen tärkeää, jotta ihmiset voivat siirtyä työpaikasta tai ammatista toiseen. Osaamisunioniin sisällytetään STEM-aineiden opetusta koskeva strateginen suunnitelma, perusosaamisen toimintasuunnitelma, jossa keskitytään kouluopetukseen, ja ammatillista koulutusta koskeva eurooppalainen strategia, ja sillä vahvistetaan Eurooppalaiset yliopistot -alliansseja. Yhtä lailla osaamisen ja ammattien työmarkkinarelevanssi edellyttää vahvaa vuoropuhelua työmarkkinaosapuolten kanssa, mikä helpottaa osaamisen tunnustamista ja validointia, ja näytön keräämistä nykyisistä ja tulevista osaamisen ja työmarkkinoiden kehityssuuntauksista. Tämän osa-alueen työhön kuuluu osaamisen siirrettävyyttä koskeva aloite, jonka tarkoituksena on helpottaa hankitun osaamisen tunnustamista liikkuvuuden yhteydessä. Tämän lisäksi Euroopan täytyy olla myös helpommin saavutettava ja houkuttelevampi kohde kolmansien maiden koulutetuille ammattilaisille, joista me kilpailemme muiden lainkäyttöalueiden kanssa. Tässä voidaan tukeutua kumppanimaiden kanssa jo solmittuihin osaamiskumppanuuksiin ja tulevaan EU:n osaajareserviin.

Koska työikäisen väestön määrä Euroopassa vähenee, on myös tarpeen lisätä osallistumista työmarkkinoille ⁽³¹⁾. Monet tekijät rajoittavat työhön pääsyä, olipa kyse naisista tai nuorista taikka ikääntyneistä, jotka haluavat pysyä työelämässä. Työmarkkinoille pääsy on vaikeaa myös heikosti koulutetuille, vajaakuntoisille ja muille aliedustetuille ryhmille. Työmarkkinoille osallistumisen ja tuottavuuden lisääminen riippuu pitkälti oikeudenmukaisista työoloista ja työehdoista, asiallisista palkoista, työ- ja yksityiselämän tasapainosta sekä kohtuuhintaisen ja laadukkaan lastenhoidon ja pitkäaikaishoidon saatavuudesta. Korjatakseen näitä ja muita työmarkkinoille osallistumiseen vaikuttavia tekijöitä komissio tulee tekemään yhteistyötä työmarkkinaosapuolten kanssa esittääkseen laadukkaisiin työpaikkoihin johtavan etenemissuunnitelman. Lisäksi komissio esittää kohtuuhintaista asumista koskevan suunnitelman.

⁽³⁰⁾ Eurobarometri, Euroopan osaamisen teemavuosi (2023) – Skills shortages, recruitment and retention strategies in small and medium-sized enterprises.

⁽³¹⁾ Ks. Euroopan komissio, Väestörakenteen muutos Euroopassa: toimintavälineistö, COM(2023) 577.

Työelämä on muuttumassa, ja samalla kun uusia nopeasti kasvavia talouden aloja kehittyä, työntekijät tarvitsevat väyliä sopeutua säilyttääkseen työpaikkansa tai löytääkseen uuden työn. Työmarkkinasiirtymät edellyttävät myös turvaverkkojen olemassaoloa. Talouspolitiikan eurooppalaisessa ohjausjaksossa on vahvana painotuksena jäsenvaltioiden kannustaminen nykyaikaistamaan sosiaalisen suojelun järjestelmiä, jotta kaikkien työntekijöiden suojelu on riittävää, tehokasta ja vaikuttavaa. Eläkeuudistusten rinnalla tarvitaan aloitteita, joilla edistetään työurien pidentämistä, tuetaan aktiivista ja tervettä ikääntymistä ja luodaan työmarkkinoista osallistavammat.

2.5 Yhdistetään voimat vaikutuksen maksimoimiseksi: kilpailukyvyyn koordinoitiväline

EU ei onnistu saavuttamaan tavoitteitaan, ellei jäsenvaltioiden ja EU:n toimenpiteitä voida koordinoida tuloksellisemmin. Eurooppa ei nyt saavuta sitä, mitä se voisi yhdessä toimimalla saavuttaa. Teollisuus- ja tutkimuspolitiikka on hajautunut EU:hun ja jäsenvaltioihin ja useisiin koordinoimattomiin tavoitteisiin. Sisämarkkinoilla kukin jäsenvaltio toteuttaa omaa teollisuus- ja tukipolitiikkaansa kansallisen kilpailukyvyyn parantamiseksi välittämättä juurikaan siitä, mitä tapahtuu muissa jäsenvaltioissa, tai jopa toimien muiden vahingoksi. Tämä vähentää harjoitetun politiikan ja käytettyjen resurssien vaikuttavuutta ja EU:n laajuisesti tarkastellen rajoittaa kokonaishyötyjä ⁽³²⁾.

Komissio aikoo ehdottaa uutta kilpailukyvyyn koordinoitivälinettä työstääkseen yhdessä jäsenvaltioiden kanssa yhteisiä kilpailukyvyyn painopisteitä valituilla keskeisillä osa-alueilla ja hankkeissa, joita pidetään strategisesti tärkeinä ja Euroopan yhteistä etua koskevinä. Talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson ja NextGenerationEU-välineen yhteydessä on otettu käyttöön onnistunut tapa yhdistää uudistuksia ja investointeja EU:n painopisteiden toteuttamiseksi kansallisella tasolla. Tätä toimintatapaa olisi täydennettävä koordinoituilla valtioiden rajat ylittävillä ja EU:n laajuisilla toimilla.

Kilpailukyvyyn koordinoitivälineellä pyritään sovittamaan yhteen teollisuus- ja tutkimuspolitiikkaa ja investointeja EU:n ja jäsenvaltioiden tasolla. Sen avulla voidaan toteuttaa eurooppalaista lisäarvoa tuovia merkittäviä uusia aloitteita ja/tai rajatylittäviä hankkeita, joilla sisämarkkinoita hyödyttäen edistetään talouden rakennemuutosta, tuottavuutta ja pitkän aikavälin kasvua ja luodaan laadukkaita työpaikkoja. Jäsenvaltioiden ja muiden keskeisten sidosryhmien kanssa tiiviissä yhteistyössä on tarkoitus määritellä toimia, jotka koskevat yhteisiä kilpailukyvyyn painopisteitä tietyllä alalla, tarvittavia uudistuksia ja investointeja sekä konkreettisia hankkeita, jotka edellyttävät rajatylittävää koordinoitua. Koordinoitiväline toimii yhdessä talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson kanssa. Ohjausjaksoa on virtaviivaistettu, ja siinä painotetaan kilpailukykyä edistäviä uudistuksia ja investointeja kansallisella tasolla. Molemmat tulevat olemaan osa johdonmukaista ja kevyttä ohjausmekanismia, jonka avulla saadaan aineksia investointeja ja uudistuksia koskeviin päätöksiin EU:n ja jäsenvaltioiden tasolla. Tällä uudella ohjausmekanismilla kytketään EU:n painopisteet EU:n talousarvioon, koska investointiunionin toteutuminen edellyttää,

⁽³²⁾ IMF Working Paper 24/249, Industrial Policy in Europe: A Single Market Perspective, toim. Andrew Hodge, Roberto Piazza, Fuad Hasanov, Xun Li, Maryam Vaziri, Atticus Weller ja Yu Ching Wong, joulukuu 2024.

että sekä unionin varojen käyttö että julkisten ja yksityisten varojen käyttö sovitetaan yhteen EU:n kilpailukykypainopisteiden kanssa.

Ensi alkuun komissio ehdottaa pilottihankkeina EU:n ja jäsenvaltioiden politiikan koordinoitua muutamalla valituilla aloilla, joilla on EU:n kilpailukyvyn näkökulmasta selkeää lisäarvoa. Näitä aloja voisivat olla energia- ja liikenneinfrastruktuuri (esim. sähköverkot ja sähkön varastointi sekä kestävät polttoaineet ja lataus), digitaalinen infrastruktuuri ja tekoälyn vertikaaliset käyttötarkoitukset, bioteknologia sekä muu keskeinen valmistuskapasiteetti (esim. kriittisten lääkkeiden osalta).

Tällaisten pilottihankkeiden toteuttamiseen suunnattavalla julkisella rahoituksella on saatava vivutettua mahdollisimman paljon yksityistä pääomaa, koska investointitarpeet ovat niin suuret. Komissio aikoo seurata etenemistä kohti tosiasiallista yhteensovittamista tiiviissä yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa. Saatavien kokemusten perusteella komissio kehittää yhdessä jäsenvaltioiden kanssa investointien ohjausmekanismien. Komissio aikoo yhteistyössä kehittää menetelmän, jolla yksilöidään ja määritellään muita strategisia infrastruktuuriverkkoja, aloja tai toimintaa, jotka soveltuvat investointien ja politiikan koordinoituihin kilpailukyvyn koordinoituvälineen puitteissa, ottaen huomioon niiden mahdollisuudet innovointiin, vähähiilistämiseen ja taloudelliseen turvallisuuteen ⁽³³⁾.

Koordinoitujen investointien toteuttamiseen suunnatut taloudelliset kannustimet voisivat nykyisessä monivuotisessa rahoituskehityksessä perustua STEP-kehysvälineestä saatuihin hyviin kokemuksiin. Strategisten tavoitteiden tukemiseen on kehysvälineen puitteissa jo kohdennettu uudelleen jäsenvaltioiden ja alueiden koheesiopolitiikan rahastoista yli 6 miljardia euroa ja komission suoraan hallinnoimista viidestä ohjelmasta 8,7 miljardia euroa. Sen lisäksi, että koheesiopolitiikan rahastojen uudelleenkohdentamista jatketaan, EIP-ryhmä, kansalliset kehityspankit ja muut toteutuskumppanit voisivat luoda taloudellisia kannustimia toimintasuunnitelmien toteuttamiseen parannetun InvestEU-takuun pohjalta. Tähän kuuluisi jäsenvaltioiden NextGenerationEU-varojen uudelleenkohdentaminen InvestEU-ohjelman jäsenvaltio-osioihin ja InvestEU-sääntöjen kohdennetut muutokset sen riskinkantokyvyn lisäämiseksi.

Kilpailukyvyn koordinoituvälineen toteuttamista tuetaan seuraavassa monivuotisessa rahoituskehityksessä uudella kilpailukykyrahastolla. Rahastolla korjataan sitä ongelmaa, että EU:n varojen käyttö jakautuu liian moniin ohjelmiin, joista rahoitetaan samaa asiaa erilaisin vaatimuksin, mikä tekee rahoituksen yhdistelemisestä vaikeaa. Rahaston kokonaisvaltaisuus mahdollistaa sen, että siitä voidaan tukea eurooppalaisia hankkeita investoinnin kaikissa vaiheissa aina tutkimusvaiheesta toiminnan laajentamisen ja teollisen käyttöönoton kautta valmistukseen. Rahaston avulla voidaan ottaa joustavasti käyttöön koko rahoitusvälineistömme: avustukset, lainat, pääoma ja hankinnat. Lisäksi rahoitettaessa tulevia kansallisia suunnitelmia, joissa yhdistetään keskeisiä uudistuksia ja investointeja, voitaisiin tarjota taloudellisia kannustimia ja tukea

⁽³³⁾ Draghin raportissa (s. 41) on tarjolla käyttökelpoinen – vaikkakin väistämättä kaavamainen ja eityhjentävä – lähtökohta. Siinä tuodaan esiin neljä erilaista tapausta, joissa toimintavälineistö olisi erilainen: i) alat, joilla Euroopan kustannushaitta on niin suuri, että se ei voi olla vakavasti otettava kilpailija, jolloin monipuolistaminen on keskeistä riippuvuuden rajoittamiseksi; ii) alat, joilla EU:n etu painottuu tuotannon (ja siihen liittyvän työllisyyden) sijaintiin Euroopassa eikä teknologian alkuperään; iii) alat, joilla eurooppalaisten yritysten on tarpeen säilyttää asiaankuuluva taitotieto ja valmistuskapasiteetti, mikä mahdollistaa tuotannon lisäämisen geopolittisten jännitteiden ilmetessä; ja iv) alkuvaiheessa olevat toimialat, joilla EU:lla on innovatiivinen etu ja joilla tulevaisuuden kasvupotentiaali on suuri.

koordinointivälineen avulla määritetyille toimenpiteille. Näin voitaisiin varmistaa johdonmukaisuus ja maksimoida rahoituskapasiteetti.

Edellytyksiä koskevat lippulaivatoimet

Sääntelyä yksinkertaistava omnibus-paketti ja pienten midcap-yritysten määritelmä [26/2/2025]

- Eurooppalainen yrityslompakko [2025]
- Sisämarkkinastrategia [Q2 2025]
- Standardointiasetuksen tarkistaminen [2026]
- Säästö- ja investointiunioni [Q1 2025]
- Seuraava monivuotinen rahoituskehys, mukaan lukien kilpailukykyrahasto ja kilpailukyvyn koordinointiväline [2025]
- Osaamisunioni [Q1 2025]
- Laadukkaisiin työpaikkoihin johtava etenemissuunnitelma [Q4 2025]
- Osaamisen siirrettävyyttä koskeva aloite [2026]

3. Päätelmät

Tulevina vuosina johtotähtenä täytyy olla Euroopan kilpailuvoiman uudistaminen.

Euroopalla on kaikki tarvittavat voimavarat, jotta se voi olla huomisen maailmantaloudessa kilpailukykyinen, mutta isompi vaihde on saatava nopeasti silmään. Euroopan on hyödynnettävä vahvuuksiaan ja viitoitettava nopeasti oma polkunsä kohti innovointiin perustuvaa tuottavuuden kasvua ja ilmastoneutraalia tulevaisuutta. Kilpailukykykompassi osoittaa kohti EU:ta, jossa innovoijat voivat tuoda tuotteita nopeasti markkinoille ja jossa yritysten on helppo saada rahoitusta yhdentyneiden ja tehokkaiden EU:n laajuisten yksityisten pääomamarkkinoiden ansiosta. Kohti EU:ta, jossa start-up-yritys voi sijoittautua sisämarkkinoilla minne tahansa ja laajentaa toimintaansa – olipa kyse sitten tavaroista tai palveluista. Kohti EU:ta, jossa kohtuullinen osuus maailman johtavista toimijoista syväteknologian aloilla on eurooppalaisia, ja valmistusteollisuus ja viljelijät onnistuvat yhdistämään kilpailukyvyn ja siirtymisen vähähiiliseen ja kestävään tuotantoon. Kohti EU:ta, jossa työntekijät voivat loistaa laadukkaissa työpaikoissa ja luottaa kestävään sosiaaliseen suojeluun ja turvaverkkoihin. Kohti EU:ta, jossa kaikilla on maailman suurimpien maanosanlaajuisten markkinoiden ja verkkoinfrastruktuurin ansiosta mahdollisuus ostaa kohtuuhintaista ja puhdasta energiaa ja kohtuuhintaisia ja puhtaita tuotteita aina kun on tarvetta, missä sitten ovatkaan. Kohti EU:ta, jossa EU ja jäsenvaltiot hyödyntävät kollektiivista painoarvoaan toimiakseen yhdessä ja vähentääkseen liiallista riippuvuutta.

Kompassissa ehdotetaan kilpailukykyyn uutta yhteiseen visioon perustuvaa tulokulmaa, jossa yhdistyvät teollisuuspolitiikka, investoinnit ja uudistukset. Komponentit vahvistavat toinen toistaan. Sisämarkkinoiden syventämiseen tähtäävät

uudistukset ovat tarpeen, jotta teollisuuspolitiikan ja investointien vaikutus voidaan kaikilta osin hyödyntää ja näin kasvattaa markkinoiden kokoa, helpottaa yritysten laajentumista ja ylläpitää tervettä kilpailupainetta yritysten ja työntekijöiden eduksi. Tätä tulokulmaa tuetaan laajamittaisella yksinkertaistamisella ja uudella ohjauskehyksellä, jolla koordinoidaan toimia EU:n ja jäsenvaltioiden tasolla.

Vastuu kilpailukyvyistä ei ole yksin EU:n tasolla. EU:n toimielinten, jäsenvaltioiden hallitusten, alueviranomaisten ja myös yritysten on terästydyttävä vastatakseen tähän haasteeseen **yhdessä ponnistellen** ja nostamalla sitoutuminen ja yhteistyö uudelle tasolle. Kilpailukyvyn koordinoituväline tulee olemaan keskeinen väline strategisten painopisteiden toteuttamisessa. Tätä asialistaa toteuttaessaan komissio kuulee sidosryhmiä tiiviisti ja säännöllisesti määrittääkseen merkittävimmät ongelma-alueet ja löytääkseen ratkaisuja liiketoimintaedellytysten parantamiseksi. Pohjana on jatkossakin työmarkkinaosapuolten vuoropuhelu.

Kilpailukykykompassi ohjaa komission työtä sen koko toimikauden. Kilpailukyvyn parantamiseen ei ole pikaratkaisuja. Joistakin kompassin toimenpiteistä tehdään esityksiä nopeasti, ja niillä voi olla konkreettisia vaikutuksia piankin. Monet kuitenkin realisoituvat keskipitkällä aikavälillä ja edellyttävät kurssin pitämistä vakaana. Kilpailukykykompassin edistymistä seurataan vuosittain, ja siitä raportoidaan sisämarkkinoita ja kilpailukykyä koskevassa vuosikertomuksessa.

Aikaikkuna ei ole kauaa auki. EU:n täytyy päättää toimia yksituumaisesti sellaisen tulevaisuuden eteen, jossa kestävä vauraus on tarjolla kaikille, muutoin sen täytyy hyväksyä jakautuneisuus ja talouden taantuminen.

Komissio kehottaa Euroopan parlamenttia, neuvostoa ja Eurooppa-neuvostoa sekä työmarkkinaosapuolia vahvistamaan kilpailukykykompassin ja aktiivisesti myötävaikuttamaan sen sisältämien aloitteiden toteutumiseen.